

SONDAJ

DECEMBRIE

2020

Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției

Acest document este finanțat printr-un grant oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

SONDAJ

**PERCEPȚIA JUDECĂTORILOR,
PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR
PRIVIND REFORMA ÎN JUSTIȚIE
ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI**

Chișinău, 2020

Cuprins

Sumar	7
Metodologie	13
Rezultatele sondajului	15
Bloc I: Organizarea și reglementarea sistemului judecătoresc	17
Bloc II: Modificări legislative pentru îmbunătățirea activității justiției	25
Bloc III: Independența procuraturii și calitatea justiției	35
Bloc IV: Auto-administrarea sistemului judecătoresc	41
Bloc V: Egalitatea de gen	59
Bloc VI: Percepții cu privire la corupția în sectorul justiției	63
Profilul respondenților	71

Sumar

Sondajul privind percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției a fost realizat în perioada octombrie – decembrie 2020. Documentul are scopul de a afla opinia judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la funcționarea justiției, inițiativele de reformare a acesteia și combaterea corupției. Sondajul a fost realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS-RESEARCH” la solicitarea Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM).

Judecătorii, procurorii și avocații au fost întrebați cu privire la inițiativele legislative pentru îmbunătățirea activității justiției; independența judecătorilor și a procurorilor; calitatea justiției; autoadministrarea sistemului judecătoresc, a procurorilor și a avocaților; reforma procuraturii; precum și cu privire la fenomenul corupției în țară și în sectorul justiției. De asemenea, au fost formulate întrebări referitoare la dimensiunea de gen în cadrul sistemului judecătoresc, al procuraturii și al avocaturii.

Întrebările formulate în chestionare au tins să identifice domenii de intervenție la nivel legislativ, de politici publice și practici de implementare a legii. Răspunsurile la principalele întrebări au fost comparate cu cele dintr-un sondaj similar efectuat în anul 2015¹, și cu rezultatele unui sondaj efectuat în anul 2018 doar în rândul avocaților².

În cadrul sondajului din anul 2020, chestionarele au fost completate de 562 de persoane, reprezentând 19% din toți judecătorii, procurorii și avocații care activează efectiv în Republica Moldova³. Chestionarele au fost completate de 149 (37%) de judecători, 212 (39%) procurori și 201 (10%) avocați.

Sondajul a fost efectuat prin completarea de sine stătătoare a chestionarului pe hârtie de către respondent, fiind asigurată confidențialitatea răspunsurilor.

Blocul nr. 1. Organizarea sistemului judecătoresc

67% din judecătorii respondenți, 54% din procurorii respondenți și 46% din avocații respondenți consideră că reforma justiției care a început în anul 2011 a avut un impact pozitiv pentru sistemul judecătoresc. În anul 2015, această afirmație a fost susținută de 75% din judecătorii respondenți, 50% din procurorii, respondenți și 42% din avocații respondenți.

---

¹ CRJM, Sondaj, *Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției*, 2015, disponibil la <https://crjm.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just-1.pdf>.

² CRJM, Sondaj. *Sondaj/Percepția avocaților cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea justiției din Republica Moldova*, 2018, disponibil la <https://crjm.org/sondaj-perceptia-avocailor-cu-privire-la-independenta-eficienta-si-responsabilitatea-justitiei-din-republica-moldova/>.

³ Conform datelor oficiale, la sfârșitul anului 2019, în Moldova activau efectiv 398 de judecători, 538 de procurori și 1,963 de avocați.

Aceste rezultate confirmă că percepția asupra impactului reformei în domeniul justiției nu s-au schimbat semnificativ în ultimii ani. Circa 2/3 din judecători, mai mult de jumătate din procurori și aproape jumătate din avocați consideră că reformele declanșate în anul 2011 au avut un impact pozitiv asupra sistemului judecătoresc.

84% dintre judecători, 64% dintre procurori și 70% dintre avocați susțin specializarea judecătorilor decisă de CSM în anii 2016-2020. Dacă specializarea judecătorilor ar fi implementată în toate judecătoriile, 46% dintre judecători, 38% dintre procurori și 38% dintre avocați ar susține crearea completelor specializate, în defavoarea creării instanțelor judecătorești specializate. Fiind întrebați despre inițiativa lansată recent de creare a instanțelor judecătorești pentru examinarea cauzelor de corupție, 75% dintre judecători, 65% dintre procurori și 61% dintre avocați s-au pronunțat împotriva acesteia.

Blocul nr. 2. Modificările legislative pentru îmbunătățirea activității justiției

89% dintre judecători, 62% dintre procurori și doar 32% dintre avocați sunt de acord cu afirmația că legea se aplică în mod egal față de toți justițiabilii în Republica Moldova, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută.

Întrebați dacă în prezent calitatea actului de justiție este mai bună decât acum cinci ani, 83% dintre judecători, 59% dintre procurori și doar 35% dintre avocați au fost de acord. În anul 2015, 82% dintre judecători, 46% dintre procurori și 37% dintre avocați au susținut această afirmație. Aceste răspunsuri confirmă că percepțiile profesiilor juridice nu s-au schimbat simțitor la acest capitol, iar avocații sunt mult mai pesimiști în ceea ce privește îmbunătățirea calității actului de justiție.

Fiind întrebați dacă remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă pentru a asigura acestora independență și imparțialitate, 40% dintre judecători, 52% dintre procurori și 58% dintre avocați au fost de acord cu aceasta. Totodată, întrebați dacă remunerarea actuală a procurorilor este suficientă pentru a asigura acestora independență și imparțialitate, 48% dintre judecători, 40% dintre procurori și 60% dintre avocați au fost de acord.

În anul 2012 a fost exclusă obligația automată a judecătorilor de a motiva hotărârile judecătorești civile emise în prima instanță. Fiind întrebați în ce măsură sunt de acord cu această schimbare, peste 86% dintre judecători și peste 51% din avocați au răspuns afirmativ. În ceea ce privește medierea judiciară obligatorie în cauze civile, introdusă câțiva ani mai târziu, peste 62% dintre judecători și peste 63% din avocați nu au fost de acord că aceasta a eficientizat examinarea cauzelor civile.

La 1 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ. 55% dintre judecători consideră că acest act normativ a făcut mai previzibilă practica judecătorească în materia contenciosului administrativ. Doar 37% dintre avocați sunt de acord cu această afirmație. 62% dintre judecători și 42% dintre avocați consideră că acesta asigură o mai bună respectare a drepturilor omului. 59% dintre judecători consideră că Codul administrativ asigură o examinare mai rapidă a cauzelor, iar cu aceasta sunt de acord doar 37% din avocați. 33% dintre judecători consideră că procedura apelului și a recursului sunt reglementate vag. Cu aceasta sunt de acord 57% din avocați. Aceste date confirmă că judecătorii și avocații au păreri împărțite despre Codul administrativ.

În 2019 a fost lansată propunerea de reducere a numărului de judecători de la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și transformarea acesteia într-o instanță veritabilă de casație. 30% dintre judecători, 49% dintre procurori și 41% dintre avocați susțin această propunere. 46% dintre judecători și doar 18% dintre procurori și 28% dintre avocați nu susțin această reformă. În anul 2015, 11% dintre judecători, 31% dintre procurori și 55% dintre avocați au susținut această propunere. Rata judecătorilor care susțin reformarea CSJ s-a triplat față de anul 2015, iar cea a procurorilor a crescut cu 1/3. În același timp, fiecare al patrulea judecător și fiecare al treilea procuror are o atitudine neutră față de această inițiativă. Aceste date confirmă că, în caz că va fi promovată, această inițiativă nu va întâmpina o rezistență majoră în rândul judecătorilor.

Întrebați în ce măsură sunt de acord cu afirmația că practica CSJ este uniformă, doar 32% dintre judecători, 31% dintre procurori și 23% dintre avocați au fost de acord. 46% dintre judecători, 40% dintre procurori și 58% dintre avocați consideră că practica CSJ nu este uniformă. În anul 2015, 62% dintre judecători, 47% dintre procurori și 35% dintre avocați au fost de acord că practica CSJ este uniformă. Aceste date confirmă că numărul specialiștilor care consideră că practica CSJ este uniformă a scăzut în jumătate în ultimii cinci ani. Acest fapt ar putea sugera o scădere a consistenței practicii CSJ.

Sondajul conține întrebări cu privire la distribuirea aleatorie a dosarelor în instanțele de judecată și în procuratură. Peste 86% dintre judecători, 71% dintre procurori și aproape 60% dintre avocați consideră că în instanțele judecătorești cauzele se distribuie aleatoriu și fără manipulări. Fiind întrebați despre distribuirea cauzelor în procuratură, 61% dintre procurori au fost de acord cu afirmația că acestea se distribuie nepărtinitor.

În 2019, a fost lansată propunerea de evaluare externă a profesionalismului și a integrității judecătorilor și procurorilor de către o comisie independentă. Doar 21% dintre judecători și 25% dintre procurori susțin această inițiativă. 54% de judecători și procurori nu susțin inițiativa. În schimb, 64% dintre avocați susțin evaluarea externă și doar 18% nu o susțin. Aceste cifre confirmă că doar ¼ din procurori și judecători ar susține evaluarea externă. Totuși, ¼ din judecători și 1/5 din procurori au o atitudine neutră față de această reformă.

Blocul nr. 3. Independența și calitatea justiției

Fiind întrebați în ce măsură sunt de acord cu afirmația că în 2020 judecătorii sunt independenți, 83% dintre judecători și doar 22% dintre avocați au răspuns afirmativ. Această cifră confirmă că opiniile judecătorilor și avocaților cu privire la independența judecătorilor diferă considerabil. Fiind întrebați dacă în 2020 au fost independenți, 60% din procurori au răspuns afirmativ, iar 39% dintre procurori nu au fost de acord cu această afirmație.

Fiind întrebați dacă sunt de acord cu afirmația că soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior, 83% dintre judecători și 61% dintre procurori au răspuns afirmativ. Cu această afirmație au fost de acord doar 25% dintre avocați. Fiind adresată aceeași întrebare despre soluțiile procurorilor, doar 49% dintre judecători și 24% dintre avocați au răspuns afirmativ. În schimb, 75% dintre procurori au fost de acord cu această afirmație. Aceste cifre sugerează o neîncredere vădită a avocaților în independența reală a judecătorilor și procurorilor și o încredere moderată a judecătorilor în independența procurorilor.

În opinia respondenților care nu sunt de acord că soluțiile judecătorilor sunt echitabile și adoptate fără influențe din exterior, deciziile judecătorilor sunt influențate cel mai frecvent de către politicieni și cel mai rar de către polițiști. 48% dintre judecători au declarat că ei sunt influențați de procurori. Cu această afirmație au fost de acord 78% dintre avocați. Peste 60% dintre procurori și avocați consideră că judecătorii sunt influențați de alți judecători și de către CSM.

Fiind întrebați în ce măsură sunt siguri că judecătorii vor adopta hotărârea legală, dacă respondenții sau cineva din rudele lor ar ajunge în judecată, 85% din judecători, 72% dintre procurori și doar 46% dintre avocați au răspuns afirmativ. Totodată, fiind întrebați în ce măsură sunt siguri că procurorii vor adopta hotărârea legală în privința sa sau a rudelor sale, 79% dintre procurori și doar 60% dintre judecători și 33% dintre avocați au răspuns afirmativ. Aceste cifre confirmă că o parte importantă de procurori (28%) nu sunt siguri în corectitudinea soluțiilor judiciare, iar o mare parte din judecători (40%) nu au încredere în corectitudinea soluțiilor procurorilor. Mai mult de 65% din avocați nu au încredere nici în corectitudinea soluțiilor judecătorilor, nici a procurorilor.

Încrederea în justiție în anul 2020 este la același nivel scăzut ca și în anul 2011, când a început reforma în justiție. 80% dintre judecători, 74% dintre procurori și 59% dintre avocați consideră că încrederea scăzută în justiție este legată de celelalte două puteri (legislativă și executivă). 72% dintre judecători, 73% dintre procurori și 68% dintre avocați consideră că încrederea joasă în justiție este determinată de atacurile politicianilor în adresa justiției. 40% dintre judecători consideră că unii dintre colegii lor iau decizii la comandă politică, ceea ce afectează încrederea în întregul sistem. Cu acesta au fost de acord 68% dintre procurori și 80% dintre avocați.

Referitor la faptul dacă Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova, doar 67% dintre judecători, 70% dintre procurori și 33% dintre avocați au răspuns afirmativ. În opinia judecătorilor, aceasta se întâmplă deoarece trebuie schimbată legea (65%), cu care sunt de acord 68% din procurori și doar 45% dintre avocați. De asemenea argumentul că avocații nu invocă în mod convingător standardele Convenției a fost susținut de 57% dintre judecători, 51% dintre procurori și doar de 31% din avocați. 50% dintre judecători au susținut că aceasta se datorează faptului că schimbarea practicilor este greu de realizat, cu care au fost de acord 68% dintre procurori și 45% dintre avocați. Cunoașterea insuficientă a Convenției de către judecători și procurori a fost susținută de peste 40% dintre judecători, peste 50% dintre procurori și de peste 55% dintre avocați.

Blocul nr. 4. Autoadministrarea justiției

Fiind întrebați dacă sunt de acord cu afirmația că sistemul de admitere la Institutul Național al Justiției (INJ) este bazat pe merit, doar 53% dintre judecători, 44% dintre procurori și 28% dintre avocați au răspuns afirmativ. În ceea ce privește notele de absolvire/examenul de capacitate de la INJ, doar 56% dintre judecători, 47% dintre procurori și 28% din avocați au fost de acord că acestea se bazează pe merit.

Referitor la instruirea inițială la INJ și dacă aceasta răspunde nevoilor reale ale viitorilor judecători și procurori, 71% dintre judecători și 68% dintre procurori susțin această afirmație. Referitor la instruirea continuă la INJ, 75% dintre judecători și 68% dintre procurori susțin că aceasta corespunde nevoilor lor.

Fiind întrebați despre calitatea activității Procuraturii Generale, procurorii consideră că competențele actuale ale Procuraturii Generale sunt adecvate (68%), prestația actuală a Procuraturii Generale contribuie la asigurarea independenței procuraturii (62%), activitatea Procuraturii Generale nu subminează independența procurorilor (58%), solicitările de informații (inclusiv de generalizare a practicii) primite de la Procuratura Generală nu sunt excesive și sunt justificate (53%), practica Procuraturii Generale este clară și previzibilă (58%), instrucțiunile Procurorului General sunt bine argumentate și sugerează soluții corecte (78%).

Referitor la activitatea CSM și, respectiv, a CSP, 60% dintre judecători și 76% dintre procurori consideră că ea este transparentă. Doar 46% dintre judecători consideră hotărârile CSM bine motivate. 77% dintre procurori consideră hotărârile CSP bine motivate. Doar 30% dintre judecători și 47% dintre procurori consideră că CSM și, respectiv, CSP asigură independența judecătorilor/procurorilor. În anul 2015, 71% dintre judecători și 70% dintre procurori considerau că CSM/CSP activează transparent, iar 68% dintre judecători și doar 22% dintre procurori au considerat că hotărârile CSM/CSP sunt bine motivate și clare.

Fiind întrebați despre modul de organizare a Adunărilor Generale ale Judecătorilor, 62% dintre judecători au declarat că acestea sunt organizate eficient și transparent. Peste 76% din procurori au spus același lucru despre organizarea Adunării Generale a Procurorilor.

Fiind întrebați despre procedura de numire a judecătorilor, 68% dintre judecători au declarat că aceasta se bazează pe merit. Totuși, mai puțin de jumătate (48%) dintre judecători au declarat că promovarea judecătorilor se bazează pe merit. 71% dintre procurori au declarat că numirea procurorilor se bazează pe merit și 57% că promovarea procurorilor se bazează pe merit.

În ceea ce privește sistemul de atragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, doar 31% dintre judecători și 14% dintre avocați au declarat că acesta este adecvat. Judecătorii au deplâns cel mai mult participarea în procedura disciplinară a persoanei care a depus plângerea, numărul mare al abaterilor disciplinare și formularea prea generală a acestora. Avocații au deplâns superficialitatea activității Inspecției judiciare, complexitatea etapei de examinare a admisibilității și formularea generală a abaterilor disciplinare. Doar 26% dintre procurori au fost de acord că sistemul de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor este adecvat, invocând aceleași aspecte ca și judecătorii.

56% dintre avocați au fost de acord cu afirmația că în ultimii patru ani activitatea Consiliului Uniunii Avocaților a fost transparentă. 76% din avocați au fost de acord cu afirmația că în ultimii patru ani Comisia pentru etică și disciplină a avocaților a adoptat hotărâri corecte. Totuși, doar 43% din avocați a spus același lucru despre Comisia de licențiere a profesiei de avocat. Peste 82% dintre avocați au declarat că pentru ei este foarte importantă instruirea organizată de Uniunea Avocaților. Sondajul de asemenea conține tematicile de instruire preferate de avocați.

Blocul nr. 5. Egalitatea de gen

55% din rândul tuturor respondenților consideră că în ultimii cinci ani, nivelul egalității de gen în sistemul judecătoresc s-a îmbunătățit, iar 53% din rândul tuturor respondenților consideră că nivelul egalității de gen s-a îmbunătățit în sistemul procuraturii. 38% din rândul tuturor respondenților consideră că acesta a rămas la același nivel atât în sistemul

judecătoresc, cât și al procuraturii. 68% din rândul tuturor respondenților sunt de acord cu afirmația că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor, asigură egalitatea de gen, în comparație cu 69% care susțin această afirmație referitoare la procurori și 65% care susțin această afirmație referitoare la avocați.

Blocul nr. 6. Percepția corupției în sectorul justiției

Fiind întrebați despre percepția lor cu privire la nivelul corupției în țară, 12% dintre judecători, 9% dintre procurori și 6% dintre avocați au declarat că în Republica Moldova nu există corupție. 51% dintre judecători, 43% dintre procurori și 16% dintre avocați consideră că în țară există puțină corupție. 28% dintre judecători, 43% dintre procurori și 74% dintre avocați au răspuns că în Moldova există multă corupție. 9% dintre judecători și câte 4% de procurori și avocați nu au putut răspunde la această întrebare.

La întrebarea despre evoluția fenomenului corupției în sectorul justiției din 2011 până în prezent, 20% dintre judecători, 8% dintre procurori și 8% dintre avocați au răspuns că aceasta nu există. 49% dintre judecători, 46% dintre procurori și 27% dintre avocați au considerat că corupția a scăzut. 22% dintre judecători, 40% dintre procurori și 61% dintre avocați consideră că în această perioadă corupția în justiție a rămas la același nivel sau a crescut.

Referitor la răspândirea corupției în mai multe instituții, judecătorii consideră că fenomenul corupției este răspândit în poliție într-o măsură foarte mare și mare (47%), 21% - că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în sistemul judecătoresc, 46% - că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în sistemul procuraturii și 35% - în avocatură. Procurorii consideră că fenomenul corupției este răspândit în poliție într-o măsură foarte mare și mare (61%), 45% consideră că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în sistemul judecătoresc, 28% consideră că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în sistemul procuraturii și 52% - în avocatură. Avocații consideră că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în poliție (86%), 69% consideră că fenomenul corupției este răspândit într-o măsură foarte mare și mare în sistemul judecătoresc și în sistemul procuraturii și doar 31% consideră că există mare și foarte mare corupție în avocatură. Cifrele de mai sus confirmă că profesiile juridice în general recunosc existența fenomenului corupției în sistemul de justiție, însă preferă să creadă că corupția este răspândită mai larg în alte profesii decât în cea din care fac parte.

Fiind întrebați despre care sunt cele mai corupte instanțe din sistemul judecătoresc, toate cele trei profesii au arătat spre curțile de apel. Fiind întrebați despre cea mai coruptă procuratură, reprezentanții celor trei profesii au arătat spre Procuratura Anticorupție, urmată de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS). Dintre organele de autoadministrare ale judecătorilor, judecătorii și avocații au arătat spre CSM, urmat de INJ. Procurorii au plasat pe primul loc în această ierarhie INJ, urmat de Colegiul de Selecție și Carieră al Procurorilor. Potrivit tuturor celor trei profesii, în avocatură cea mai multă corupție există în Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

Fiind întrebați despre cauzele corupției, toate cele trei profesii au indicat printre principalele motive neatragera la răspundere a corupților, lipsa de transparență a organelor de conducere și autoadministrare, deficiențele în sistemul de promovare în funcție și salariile mici.

Metodologie

În cadrul cercetării a fost efectuat un sondaj în rândul judecătorilor, procurorilor și avocaților din Republica Moldova. Sondajul a avut loc prin chestionare scrisă și a fost realizat de CBS-Research, cu utilizarea chestionarului elaborat de echipa CRJM. Chestionarele conțineau întrebări cu privire la activitatea și cariera celor trei profesii, care au fost completate pe parcursul perioadei 9 noiembrie – 11 decembrie 2020.

Sondajul a fost efectuat prin intermediul metodei de completare de sine stătătoare a chestionarului de către respondent, fiind asigurată o maximă confidențialitate a răspunsurilor. Chestionarele pentru judecători și procurori au fost lăsate în fiecare instanță de judecată/procuratură în plicuri în format A4, aceștia fiind rugați să le completeze și să returneze chestionarele completate în plicuri sigilate. Plicurile sigilate au fost ulterior colectate de personalul CBS-Research. Chestionarul nu conține informații de identificare a respondentului.

Sondajul de opinie în rândul judecătorilor

Reieșind din scopul studiului, cât și din cerințele metodologice prestabilite a fost realizat un sondaj reprezentativ pentru întregul corp judecătoresc, având următorii parametri:

- Metoda de înregistrare: interviu standardizat prin auto-completare, la locul de muncă al respondenților;
- Mărimea eșantionului: 149 de respondenți (37% din numărul total de judecători);
- Strategia de eșantionare: Cercetarea s-a efectuat pe un eșantion stratificat, probabilistic;
- Criterii de stratificare: toate cele 20 de instanțe de judecată din țară;
- Selecția instanțelor: eșantionul a inclus toate sediile instanțelor de judecată, cu excepția celor în care activează mai puțin de trei judecători;
- În cadrul instanțelor judecătorești au fost selectați aleatoriu prin pas statistic aplicat listelor cu numele judecătorilor ordonat alfabetic;
- Perioada de colectare a datelor: noiembrie-decembrie 2020;
- Pentru încurajarea sincerității răspunsurilor chestionarul nu a conținut date care să facă posibilă identificarea respondentului; respondenților li s-au oferit plicuri în care să sigileze chestionarele completate.

Sondajul de opinie în rândul procurorilor

Reieșind din scopul studiului, cât și din cerințele metodologice prestabilite a fost realizat un sondaj reprezentativ pentru întregul corp de procurori, având următorii parametri:

- Metoda de înregistrare: interviu standardizat prin auto-completare, la locul de muncă al respondenților;
- Mărimea eșantionului: 212 respondenți (39% din numărul total al procurorilor);
- Strategia de eșantionare: Cercetarea s-a efectuat pe un eșantion stratificat, probabilistic,
- Criterii de stratificare: 53 de procuraturi.
- Selecția instanțelor: eșantionul a inclus toate instanțele;
- În cadrul instanțelor procurorii au fost selectați aleatoriu prin pas statistic aplicat listelor cu numele lor ordonat alfabetic;
- Perioada de colectare a datelor: noiembrie-decembrie 2020;
- Pentru încurajarea sincerității răspunsurilor chestionarul nu a conținut date care să facă posibilă identificarea respondentului; respondenților li s-au oferit plicuri în care să sigileze chestionarele completate.

Sondajul de opinie în rândul avocaților

Reieșind din scopul studiului, cât și din cerințele metodologice prestabilite a fost realizat un sondaj reprezentativ pentru întregul corp de avocați, având următorii parametri:

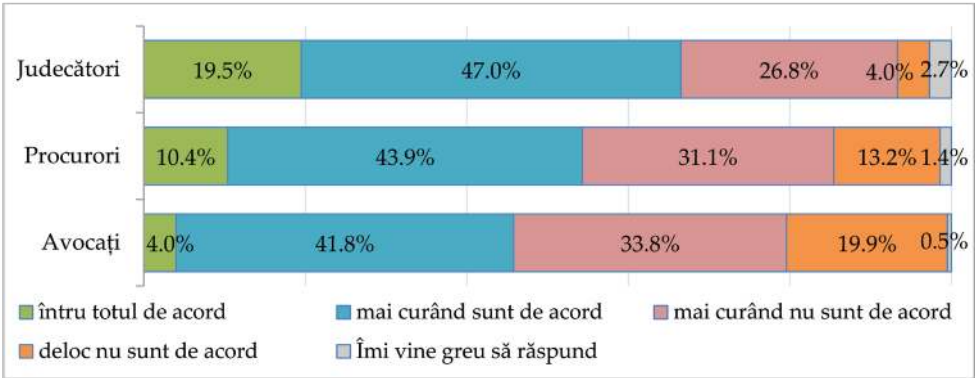
- Metoda de înregistrare: interviu standardizat prin auto-completare, la locul de muncă al respondenților;
- Mărimea eșantionului: 201 respondenți (10% din numărul total al avocaților);
- Strategia de eșantionare: Cercetarea s-a efectuat pe un eșantion stratificat, probabilistic;
- Criterii de stratificare: distribuția proporțională a eșantionului între avocații care activează în cadrul birourilor asociate și a celor care nu fac parte din birouri asociate. La fel a fost realizată distribuția proporțională în plan teritorial;
- Selecția birourilor asociate și a avocaților neasociați: selecție aleatorie;
- În cadrul birourilor asociate avocații au fost selectați aleatoriu prin pas statistic aplicat listelor cu numele judecătorilor ordonat alfabetic;
- Perioada de colectare a datelor: noiembrie-decembrie 2020.

Pentru încurajarea sincerității răspunsurilor chestionarul nu a conținut date care să facă posibilă identificarea respondentului; respondenților li s-au oferit plicuri în care să sigileze chestionarele completate.

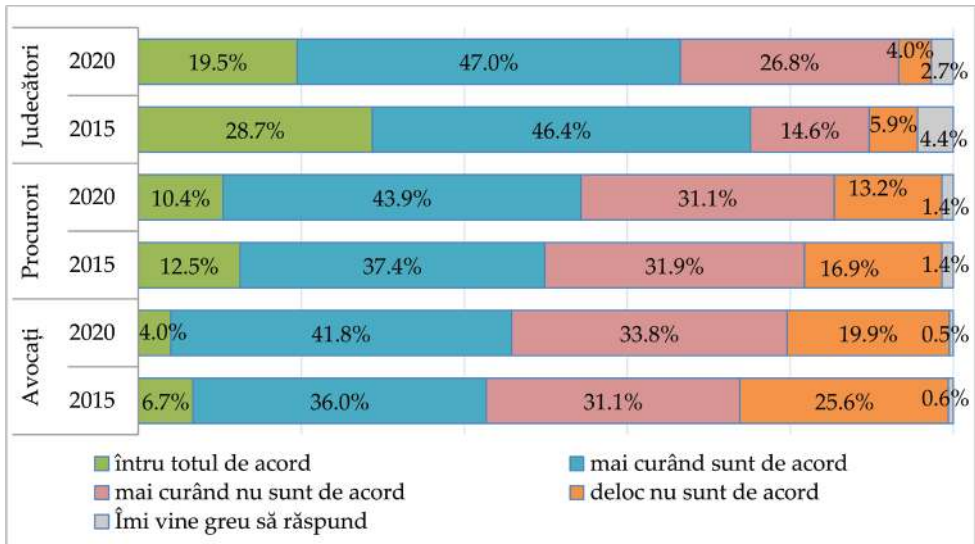
REZULTATELE SONDAJULUI

BLOC I: Organizarea și reglementarea sistemului judecătoresc

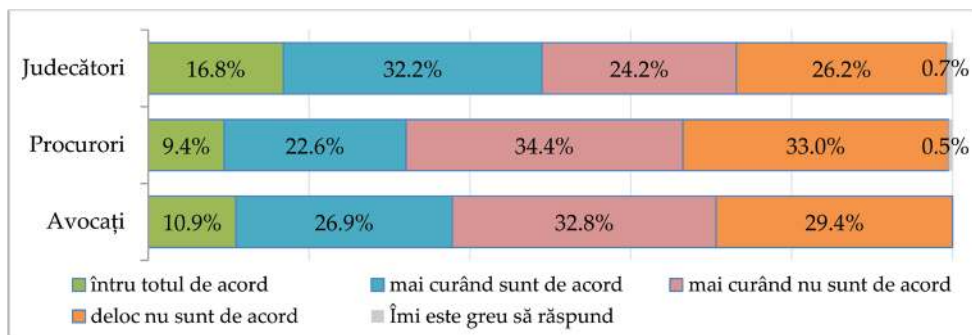
Q1. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că reformarea sistemului judecătoresc începută în anul 2011 a avut un impact pozitiv pentru sistemul judecătoresc?

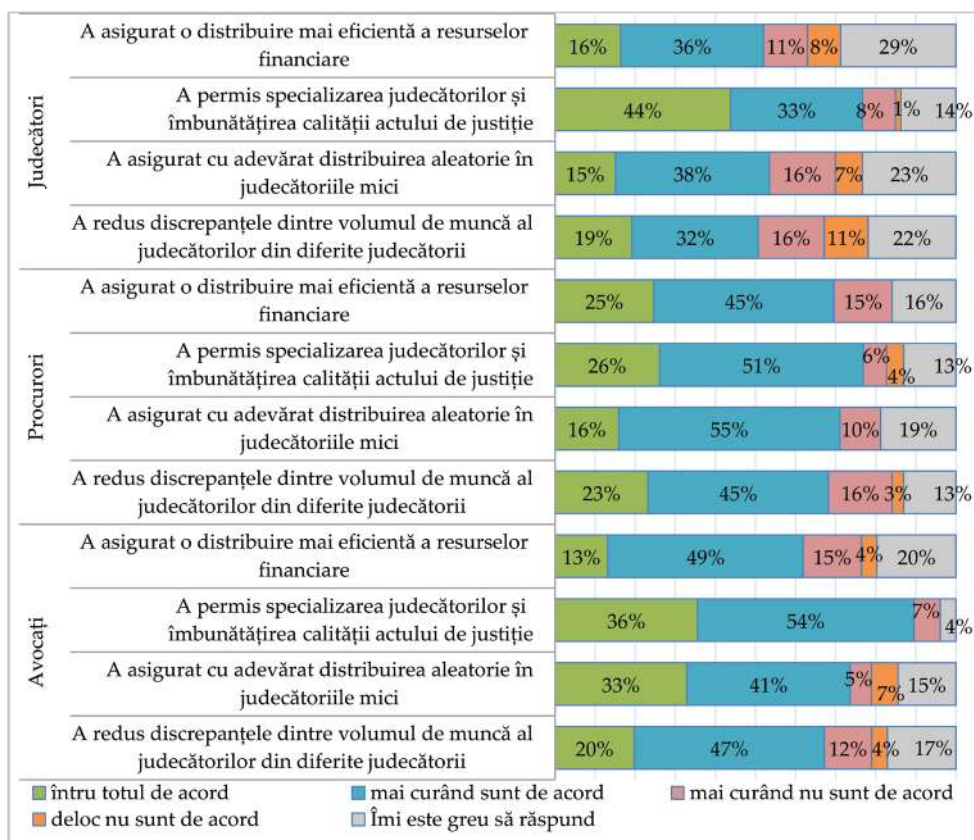
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că reformarea sistemului judecătoresc începută în anul 2011 a avut un impact pozitiv pentru sistemul judecătoresc?

Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești (fuzionarea în 2017 a judecătorilor), a avut un impact pozitiv asupra actului de justiție?

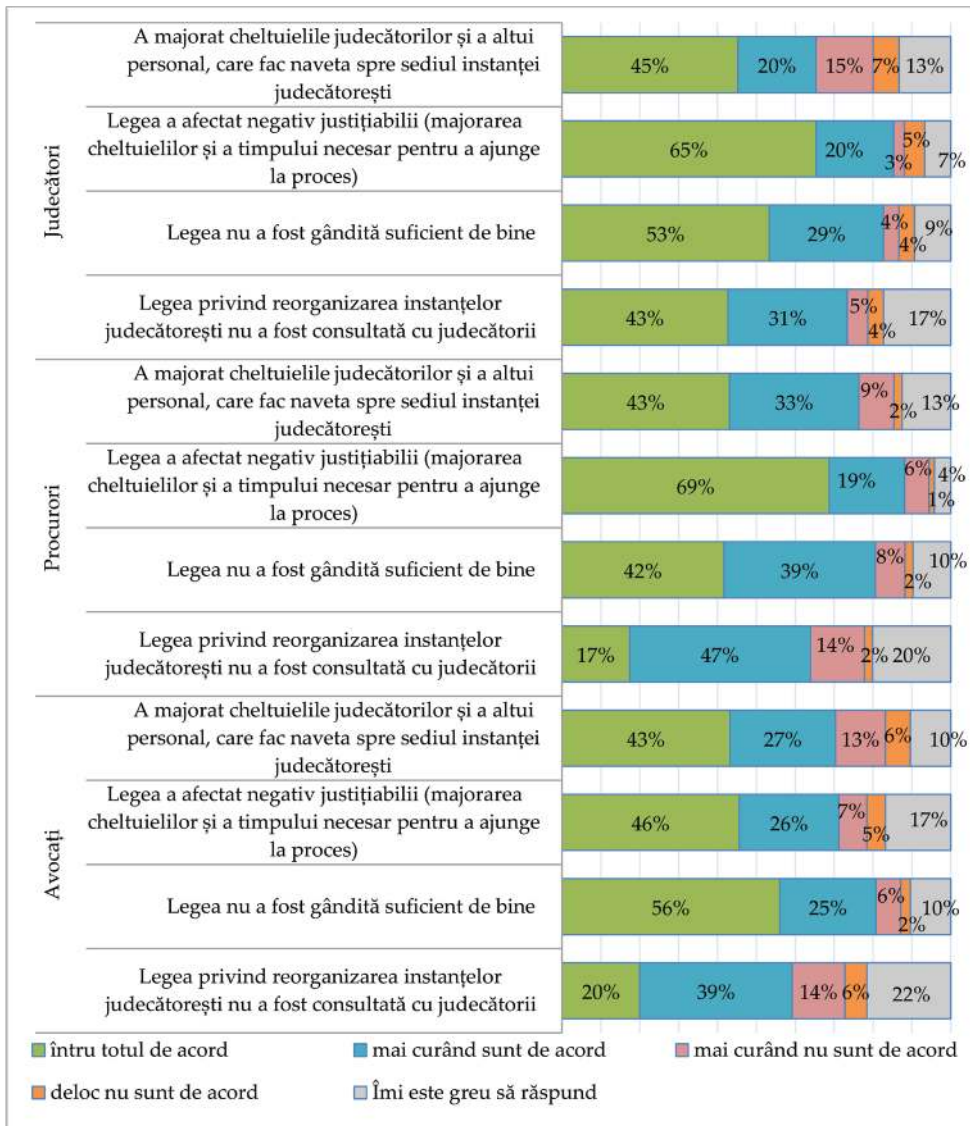

Q3. Dacă ați răspuns la întrebarea precedentă (Q2) că întru totul de acord sau mai curând sunt de acord, vă rugăm să explicați de ce.

Notă: Figura dată reflectă opțiunile judecătorilor, procurorilor și avocaților care nu sunt de acord că Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești (fuzionarea în 2017 a judecătorilor), a avut un impact pozitiv asupra actului de justiție

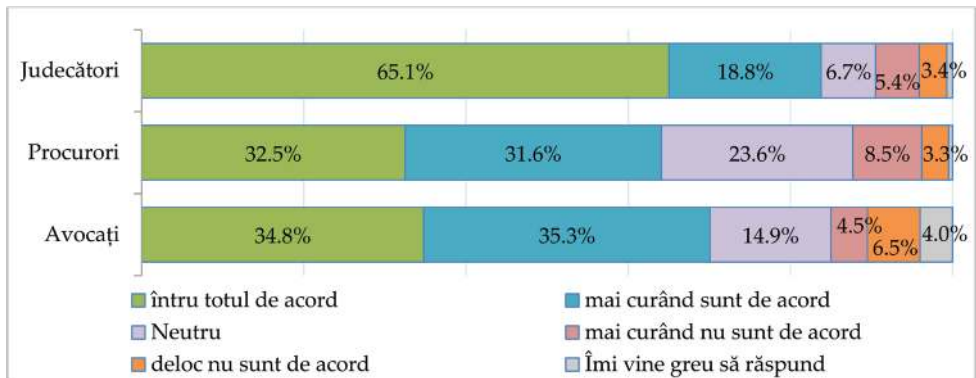
Q4. Dacă ați răspuns la întrebarea Q2 de mai sus că *mai curând nu sunt de acord sau deloc nu sunt de acord*, Vă rugăm să menționați dacă sunteți de acord sau nu cu următoarele circumstanțe.

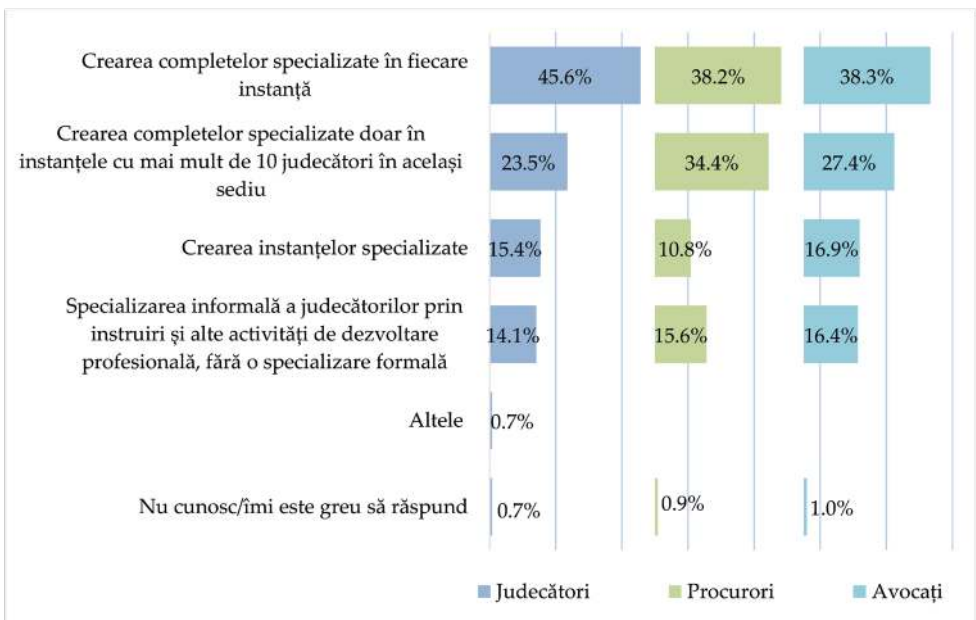
Notă: Figura de mai sus reflectă opțiunile judecătorilor, procurorilor și avocaților care sunt de acord că Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești (fuzionarea în 2017 a judecătorilor), a avut un impact pozitiv asupra actului de justiție.

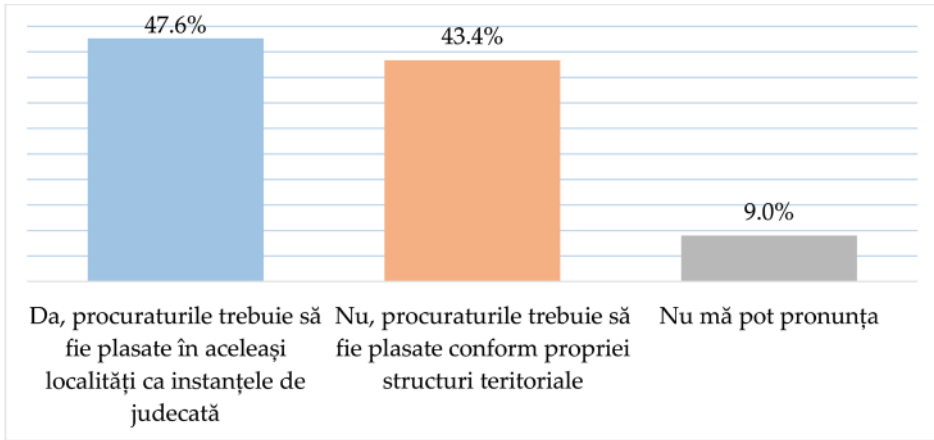
Q5. În perioada 2016 – 2020, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a decis specializarea judecătorilor din câteva instanțe judecătorești prin instituirea completelor specializate (civile, insolabilitate, contencios administrativ, penale, ș.a.). În ce măsură sunteți de acord cu această schimbare?

Q6. Dacă specializarea judecătorilor ar fi implementată în toate instanțele de judecată, care modalități ați susține?

Q7. Harta amplasării sediilor instanțelor judecătorești a fost modificată. Considerați că harta procuraturilor ar trebui modificată conform hărții judecătorești? (răspunsul procurorilor)

Q8. Recent, Ministerul Justiției și un grup de deputați au propus crearea instanțelor judecătorești pentru examinarea cauzelor de corupție. Care este opinia Dvs. cu privire la această inițiativă?

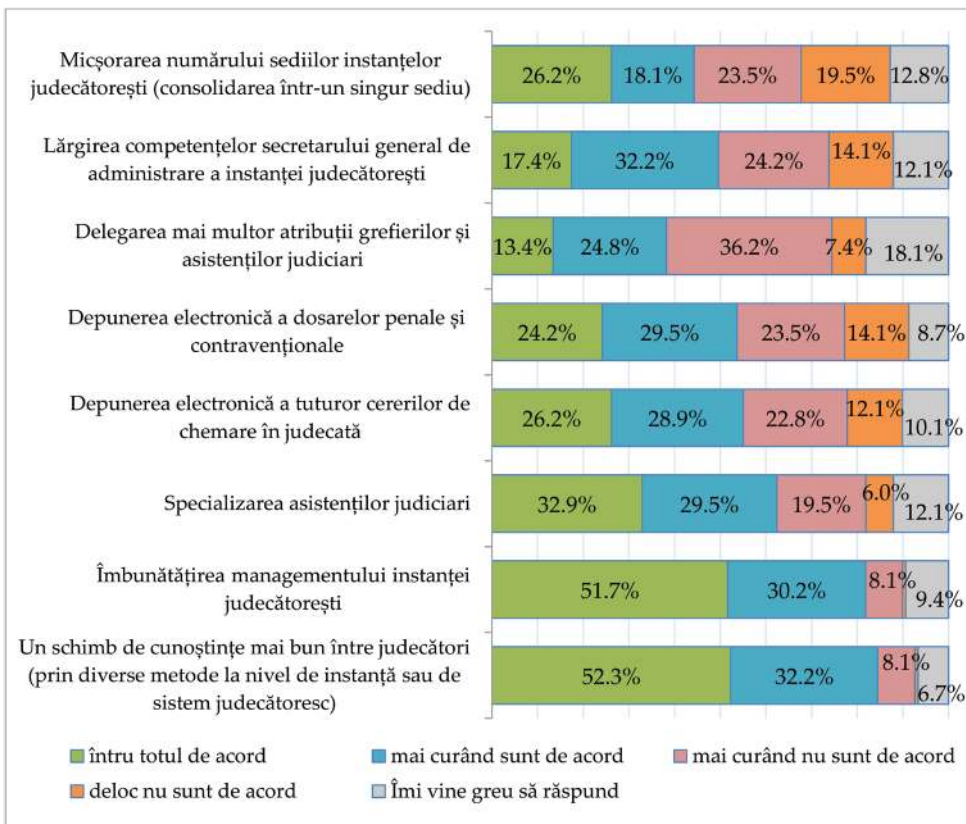

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Recent, Ministerul Justiției și un grup de deputați au propus crearea instanțelor judecătorești pentru examinarea cauzelor de corupție. Care este opinia Dvs. cu privire la această inițiativă?

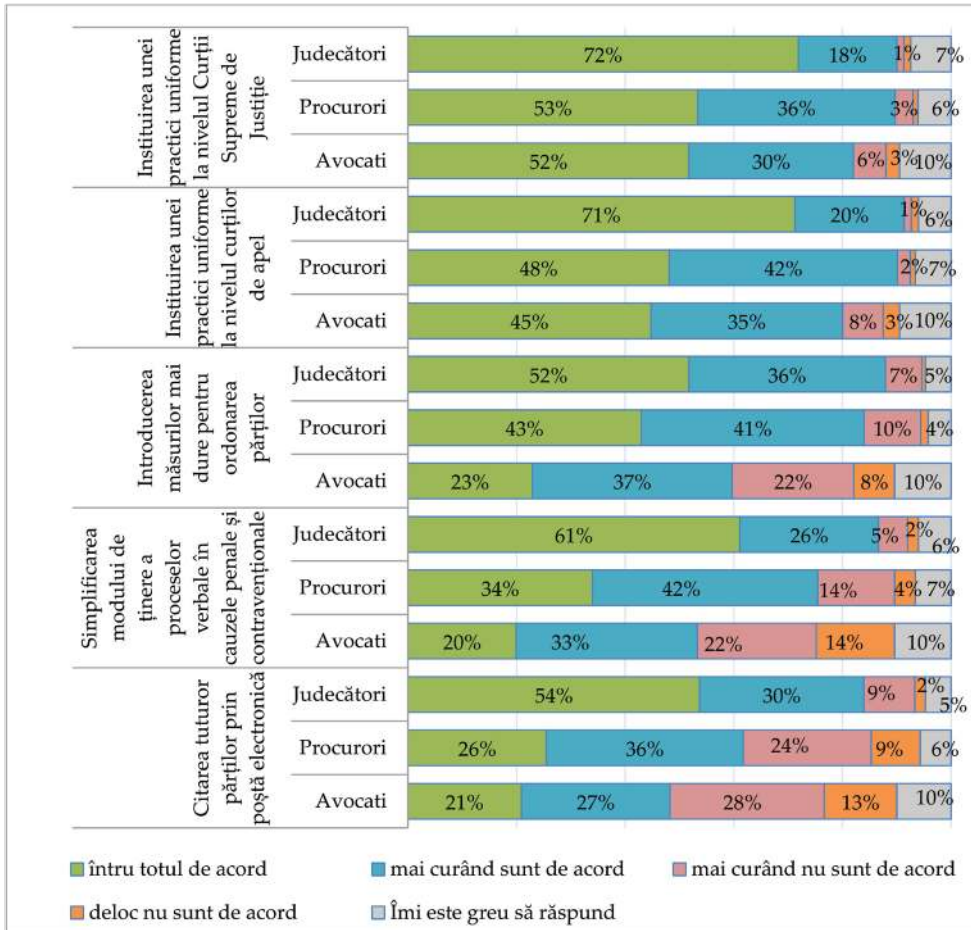

Notă: În anul 2015 această întrebare nu a fost adresată judecătorilor.

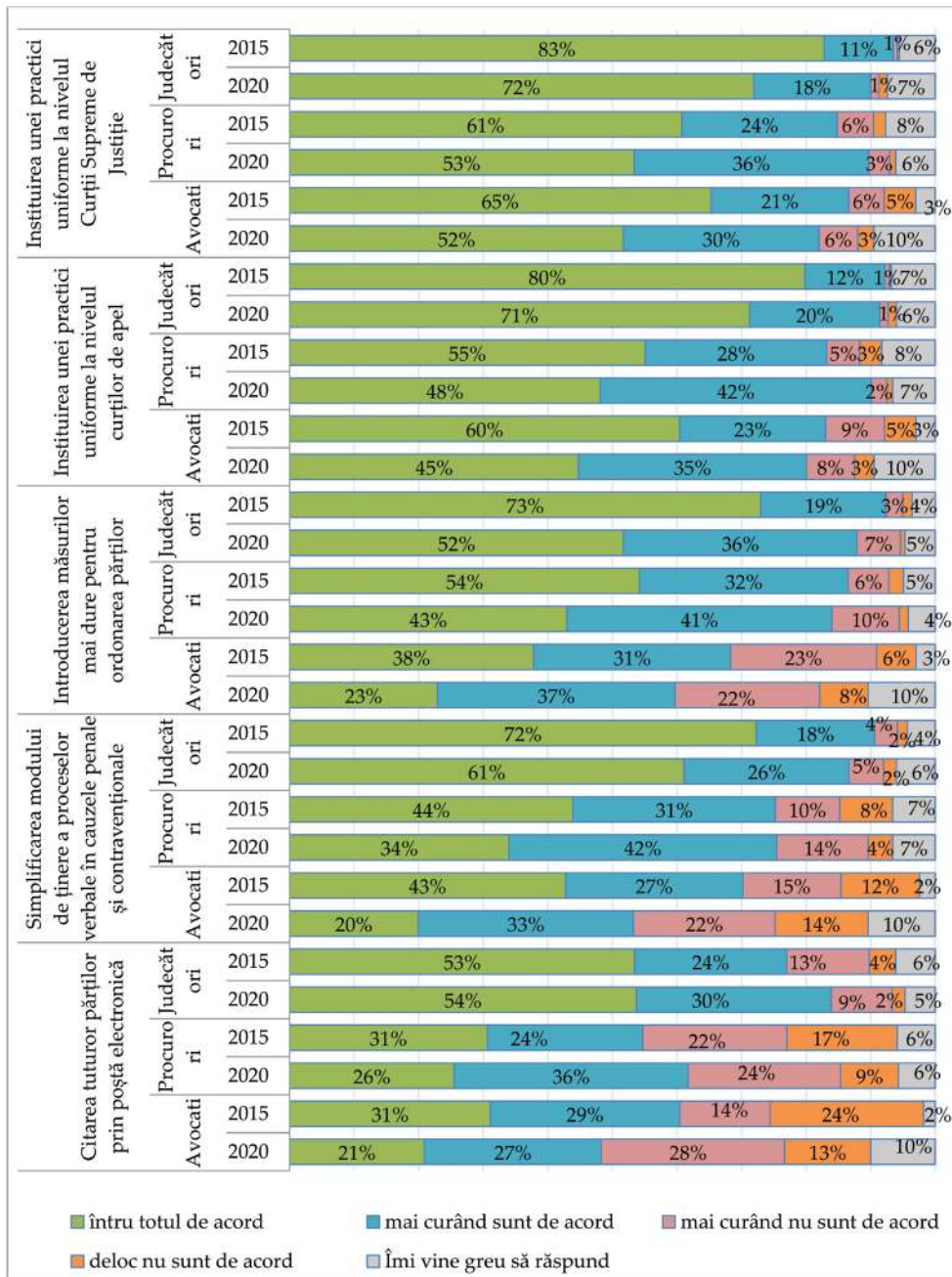
Q9. Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată. (răspunsul judecătorilor)

Q10. Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare ar ajuta la îmbunătățirea performanței instanței de judecată.

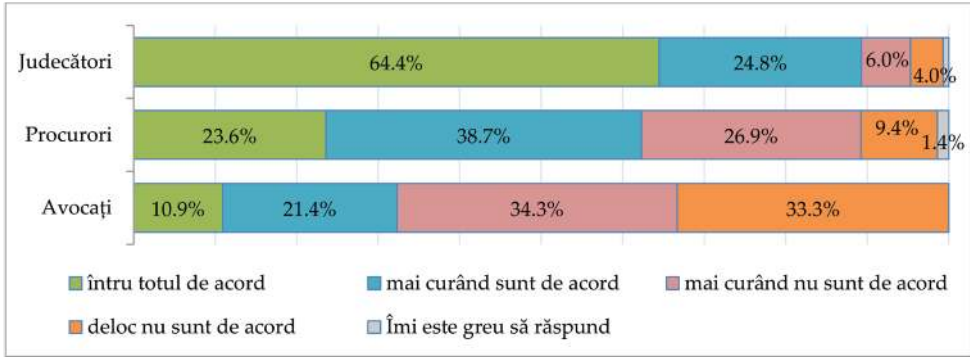

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare ar ajuta la îmbunătățirea performanței instanței de judecată.

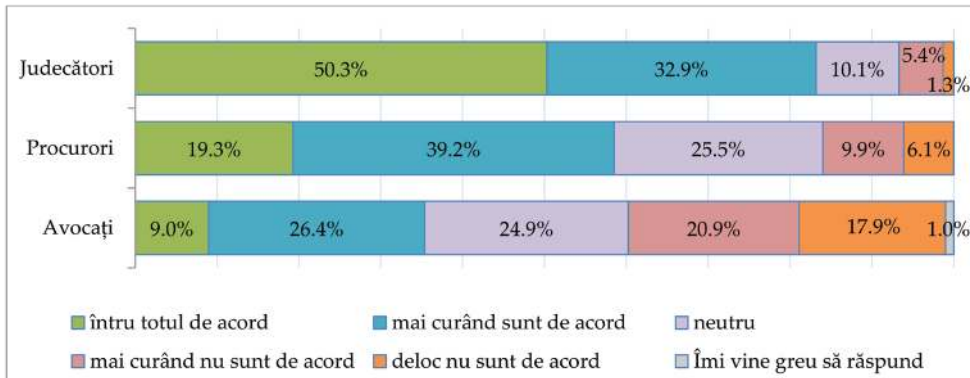

BLOC II: Modificări legislative pentru îmbunătățirea activității justiției

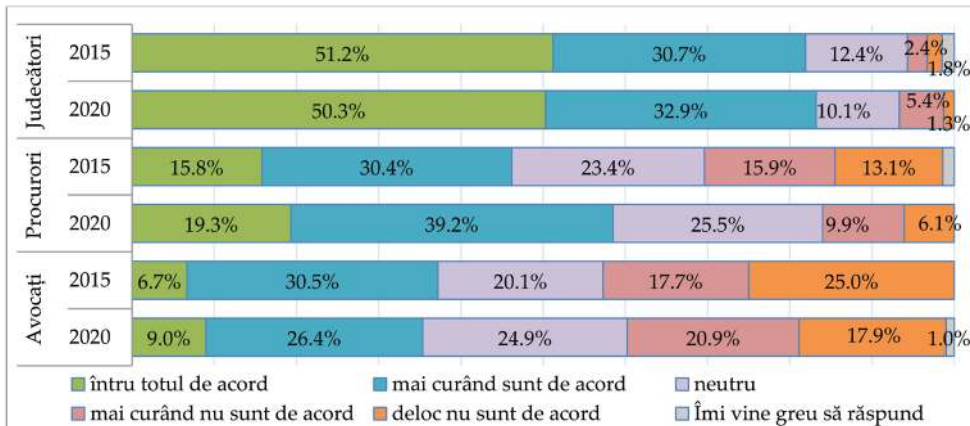
Q11. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că legea se aplică egal față de toți justițiabilii în Republica Moldova, indiferent de statutul social, financiar sau funcția persoanei?

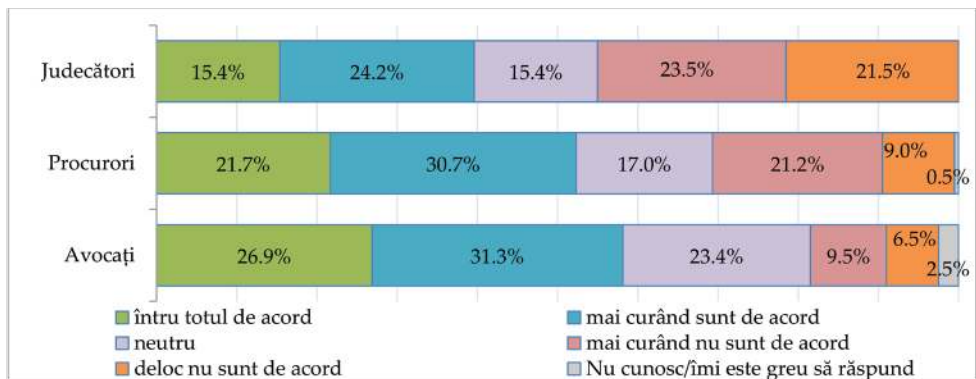
Q12. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în prezent calitatea actului de justiție este mai bună decât acum 5 ani?

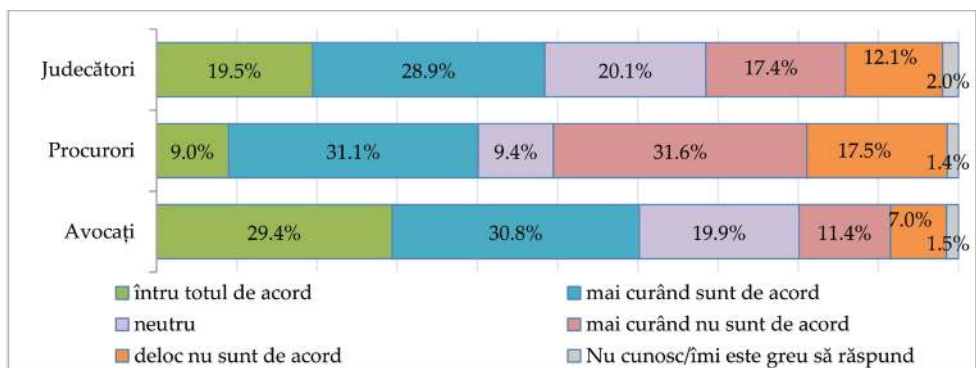
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în prezent calitatea actului de justiție este mai bună decât acum 5 ani?

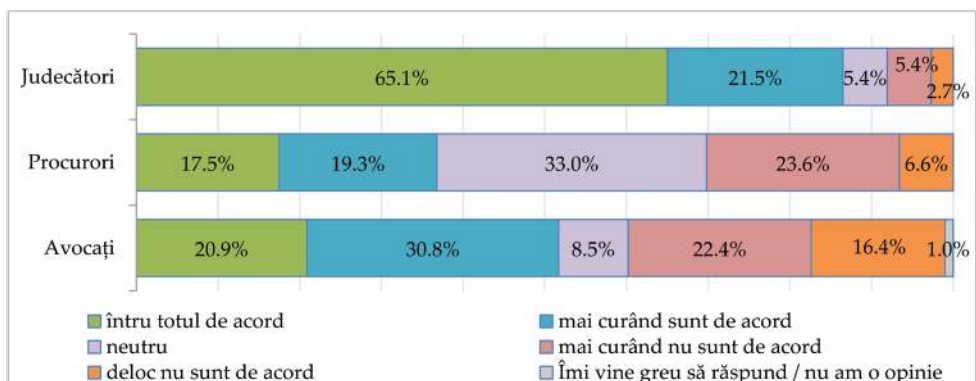
Q13. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă pentru a asigura acestora independență și imparțialitate?

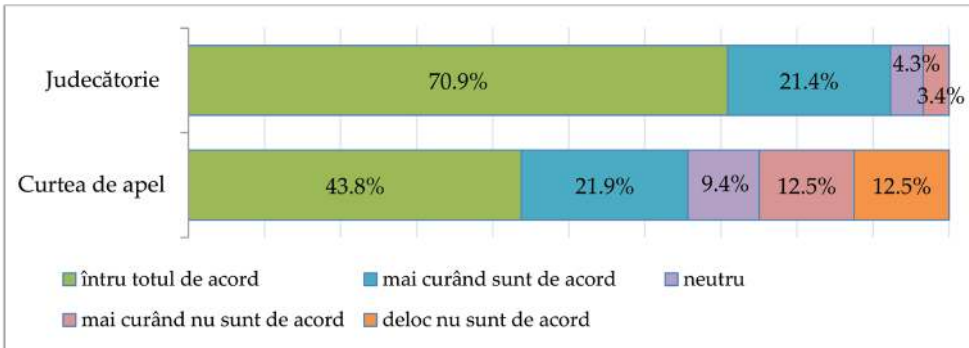
Q14. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că remunerarea actuală a procurorilor este suficientă pentru a asigura acestora independență și imparțialitate?

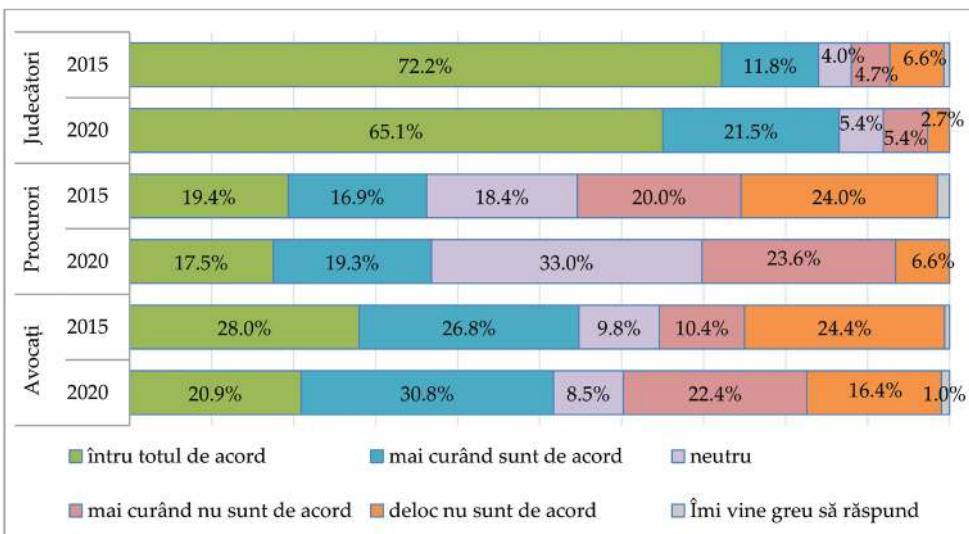
Q15. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că excluderea obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță a fost o măsură corectă?

Răspunsurile judecătorilor în funcție de nivelul instanței în care activează: În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că excluderea obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță a fost o măsură corectă?

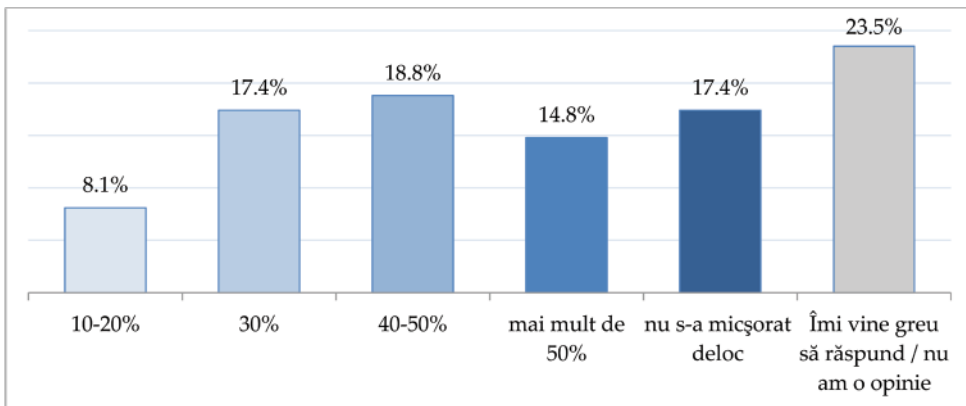

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că excluderea obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță a fost o măsură corectă?

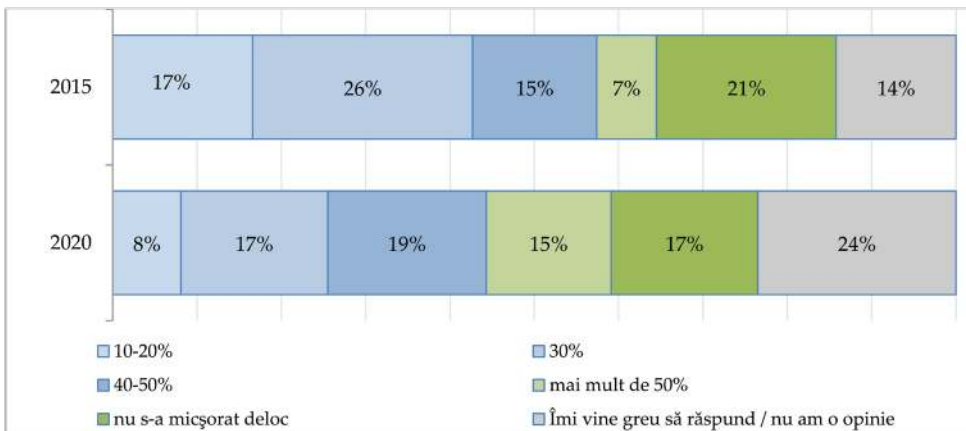

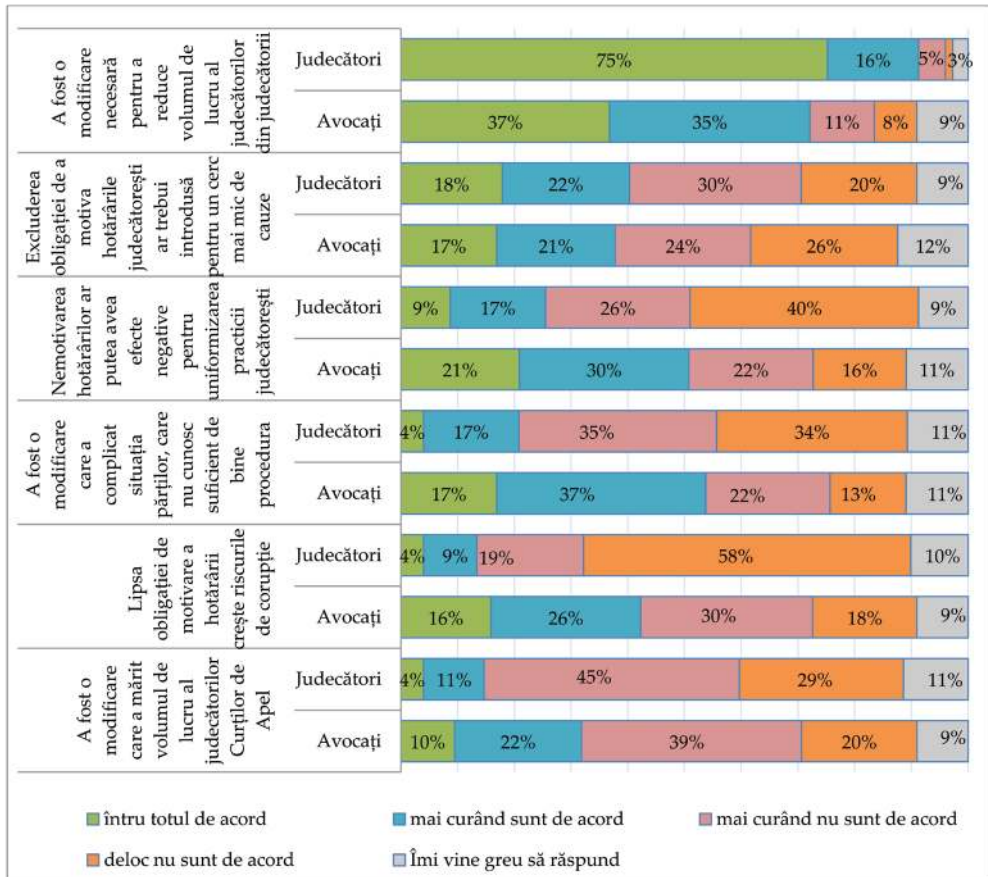
Q16. Dacă sunteți judecător din judecătorie, cu cât s-a micșorat volumul Dvs. de lucru ca urmare a excluderii obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță? (răspunsul judecătorilor)

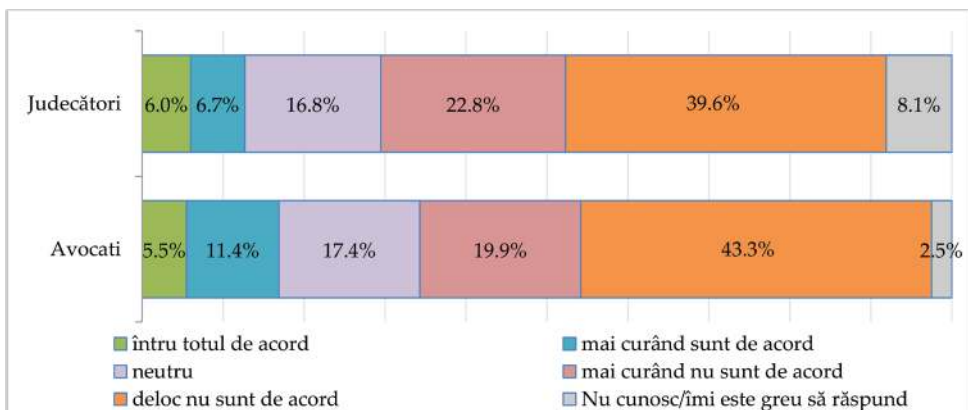
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Dacă sunteți judecător din judecătorie, cu cât s-a micșorat volumul Dvs. de lucru ca urmare a excluderii obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță? (răspunsul judecătorilor)

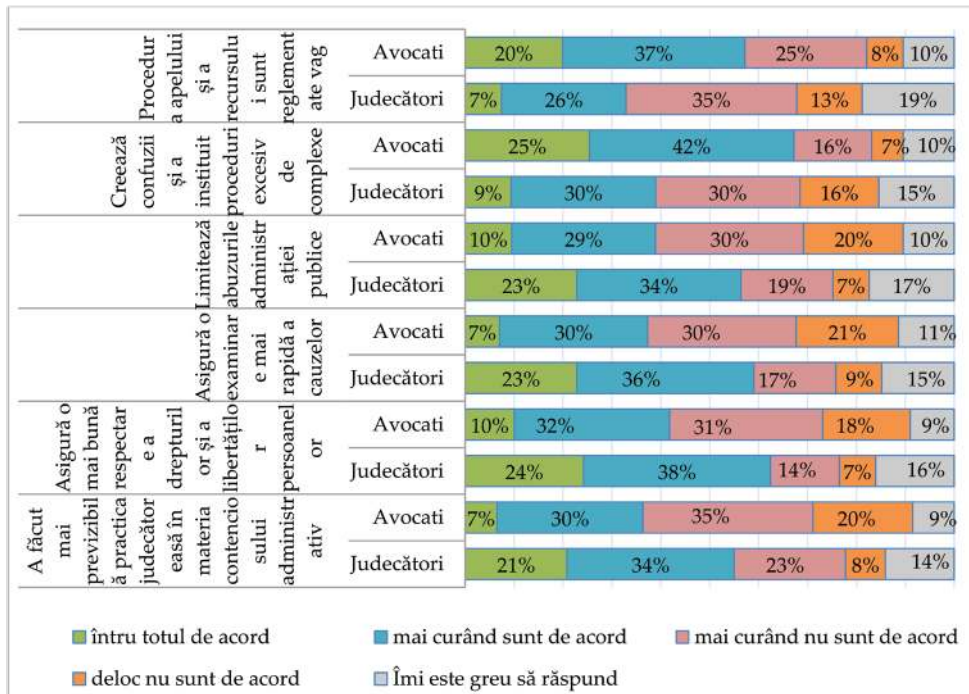
Q17. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații, cu privire la excluderea obligației de a motiva hotărârile judecătorești civile în primă instanță?

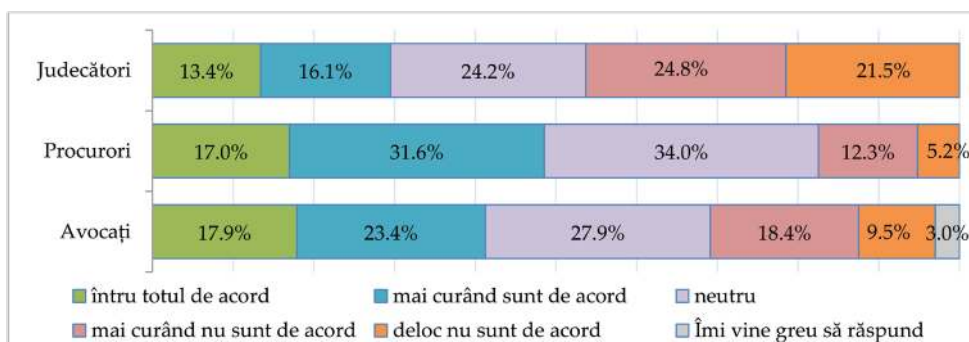
Q18. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că medierea judiciară obligatorie a eficientizat în practică examinarea cauzelor civile?

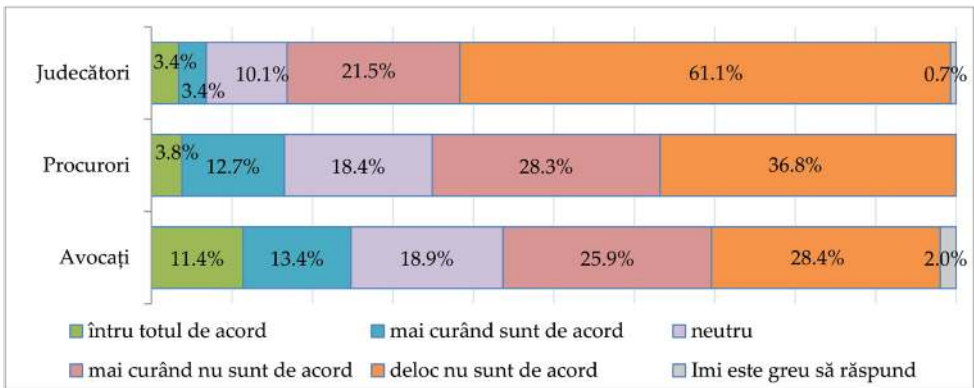
Q19. La 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

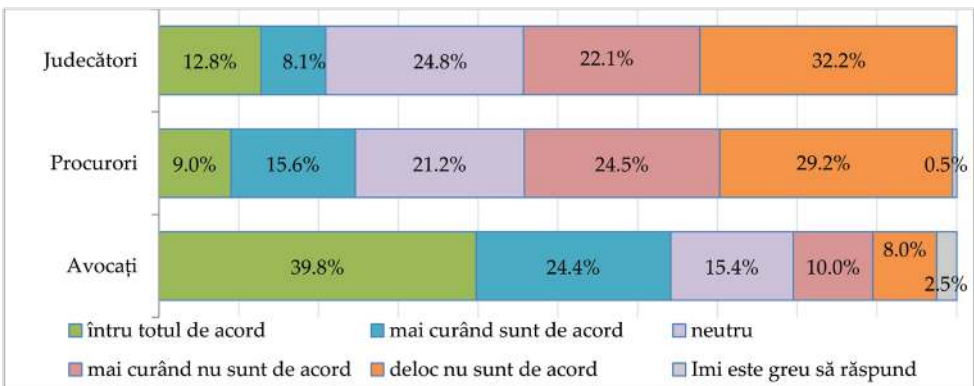
Q20. În 2019 a fost lansată propunerea de reducere a numărului de judecători de la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și transformarea CSJ într-o instanță veritabilă de cașație. În ce măsură sunteți de acord cu această propunere?

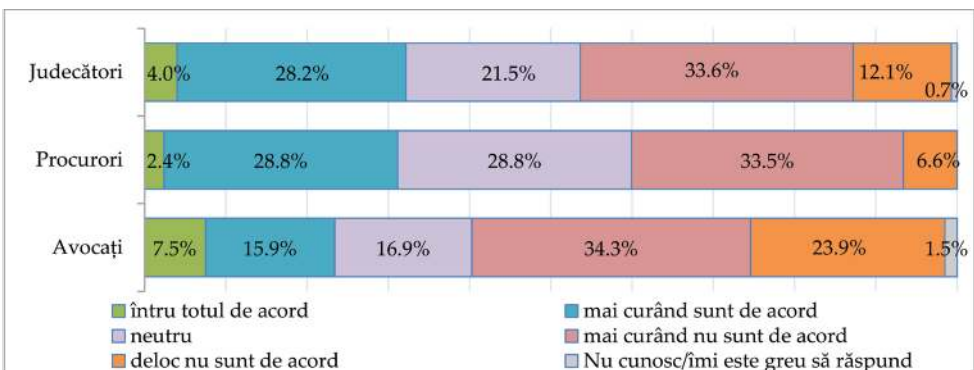
Q21. Dacă se va decide reformarea CSJ, în ce măsură sunteți de acord cu numirea în calitate de judecător al CSJ și altor specialiști decât judecătorii de carieră?

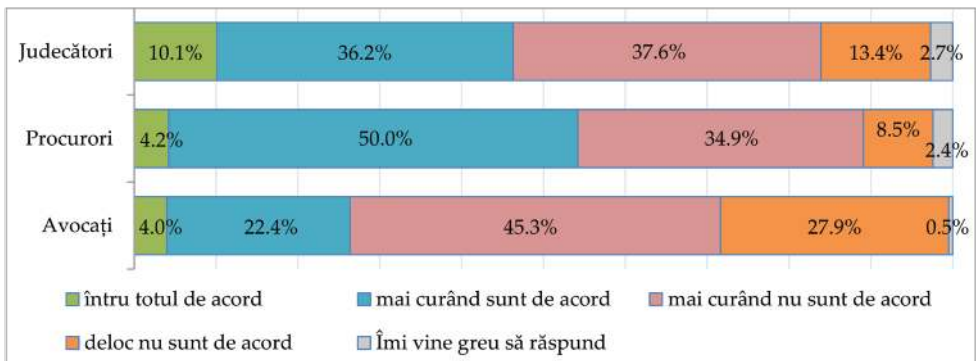
Q22. În 2019 a fost lansată propunerea de evaluare externă, de către o comisie independentă, special creată în acest sens, a profesionalismului și a integrității judecătorilor și procurorilor. În ce măsură sunteți de acord cu această propunere?

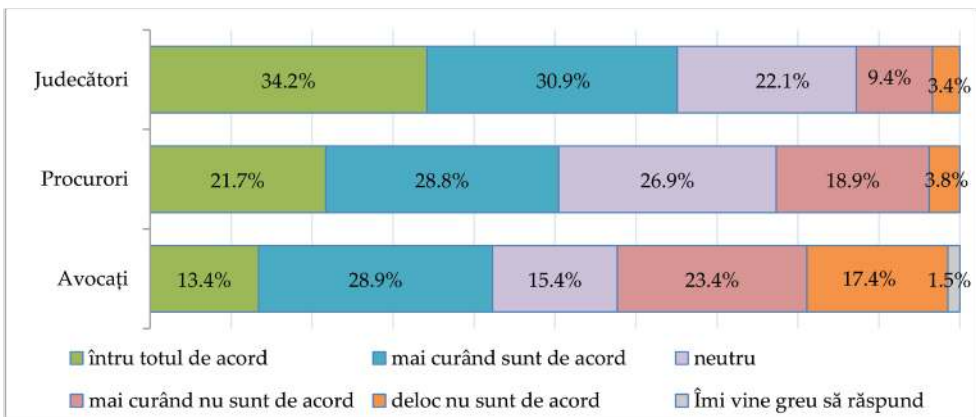
Q23. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că practica CSJ este uniformă?

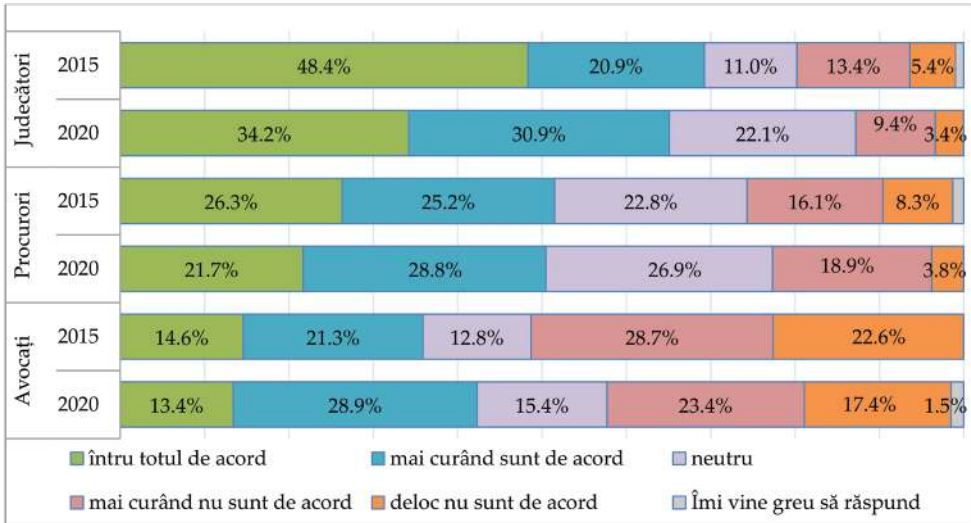
Q24. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că, în perioada 2015 – 2020, Curtea Supremă de Justiție a luat suficiente măsuri pentru uniformizarea practicii judiciare?

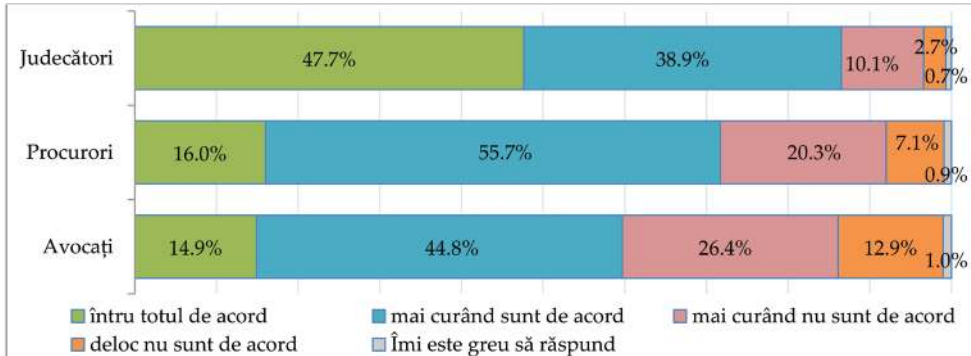
Q25. Care este opinia Dvs. despre examinarea recursurilor de către CSJ în lipsa părților (procedura scrisă)?

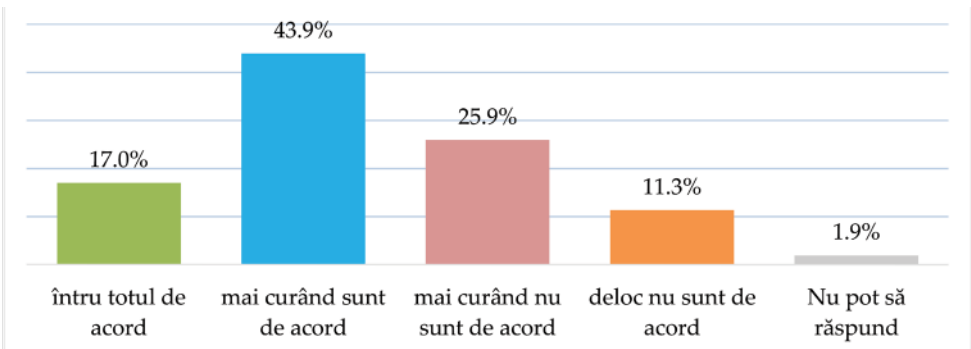
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Care este opinia Dvs. despre examinarea recursurilor de către CSJ în lipsa părților (procedura scrisă)?

Q26. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că dosarele în instanțele de judecată se distribuie cu adevărat aleatoriu, fără manipulari?

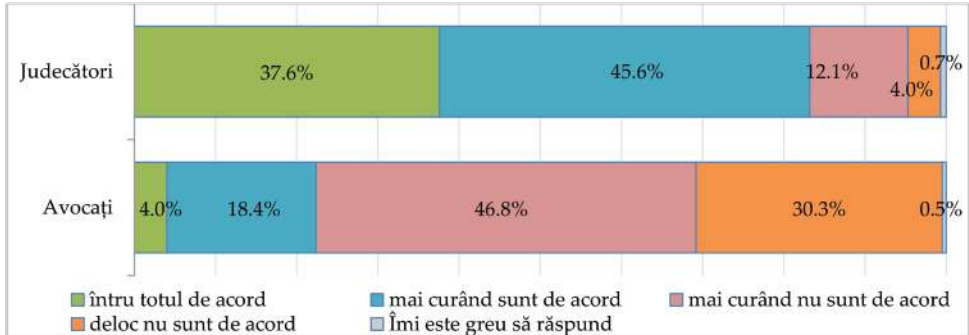

Q27. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că dosarele în procuratură se distribuie nepărtinitor și asigură un volum de muncă comparabil între procurori?

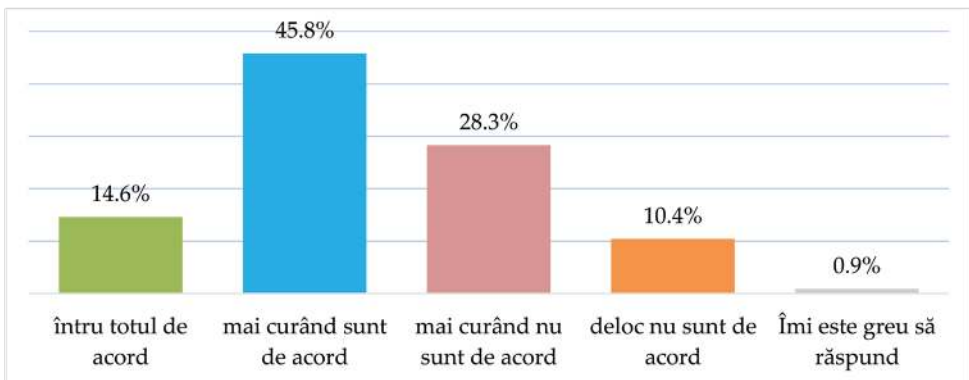

BLOC III: Independența și calitatea justiției

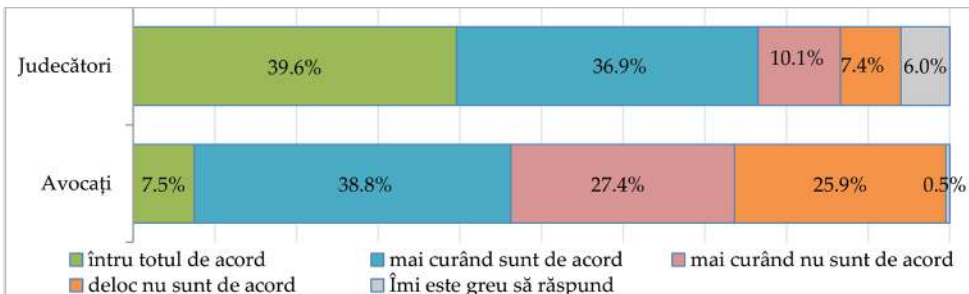
Q28. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în 2020 judecătorii din Republica Moldova sunt independenți?

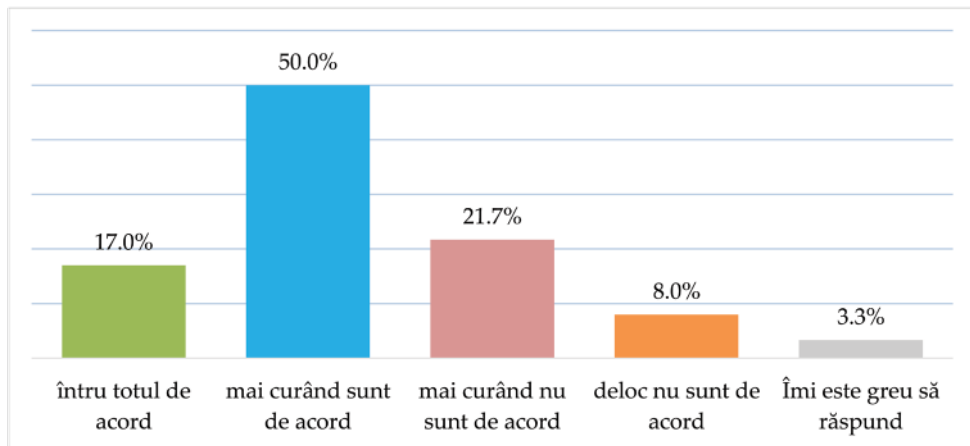
Q29. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în 2020 procurorii din Republica Moldova sunt independenți? (răspunsul procurorilor)

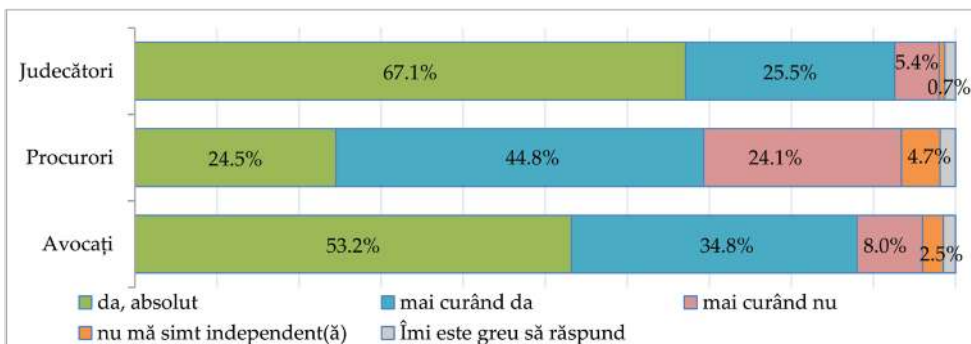
Q30. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în 2020 judecătorii sunt mai independenți decât erau în 2011?

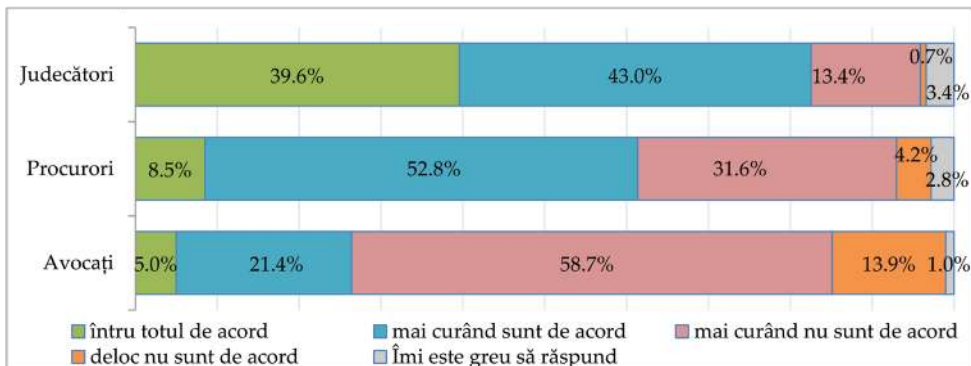
Q31. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că în 2020 procurorii sunt mai independenți decât erau în 2011? (răspunsul procurorilor)

Q32. Dvs. personal vă simțiți independent(ă) în exercitarea funcției de ...?

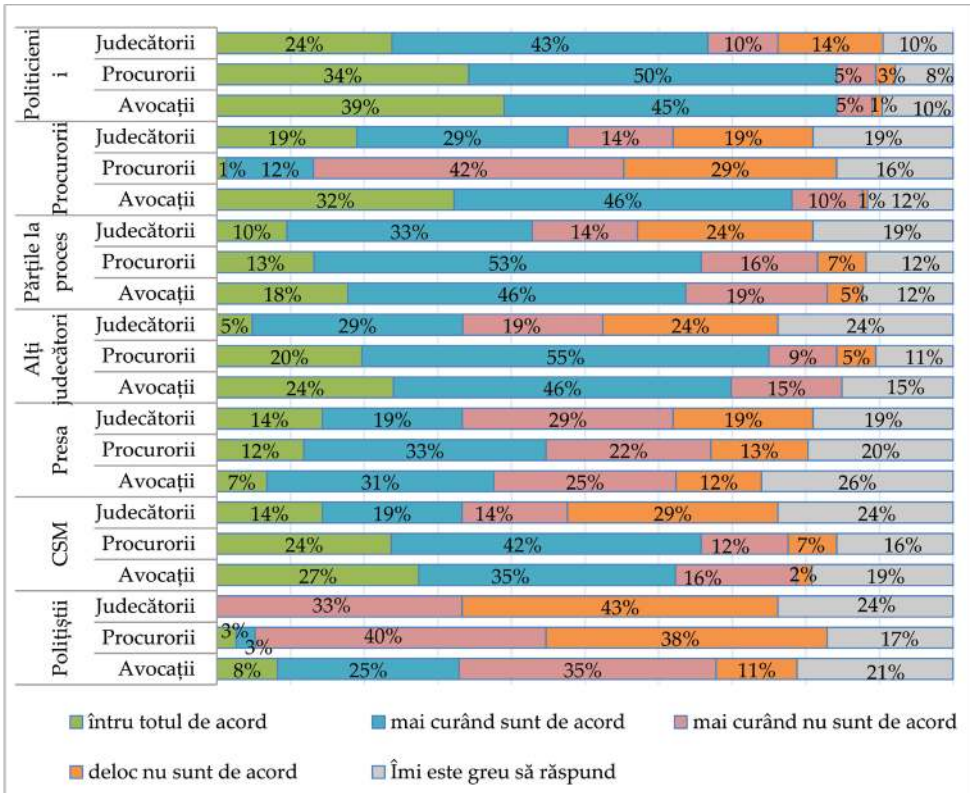

Q33. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că soluțiile judecătorilor sunt echitabile și adoptate fără influențe din exterior?

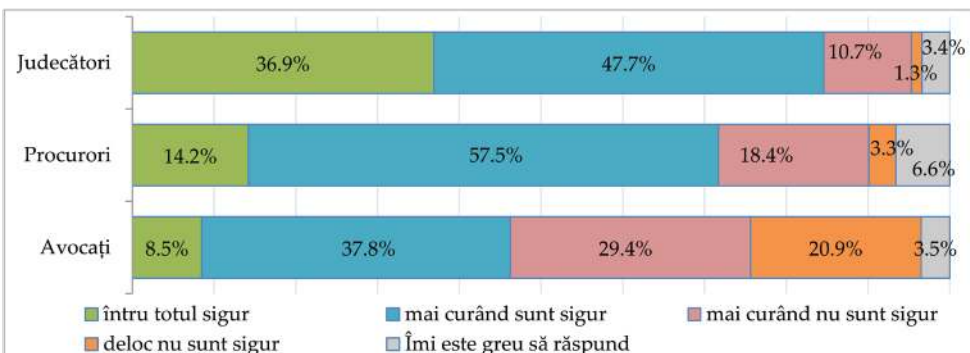

Q33.1 Dacă la întrebarea precedentă ați ales opțiunea *mai curând nu sunt de acord* sau *deloc nu sunt de acord*, vă rugăm să apreciați dacă următorii subiecți influențează soluțiile judecătorilor:

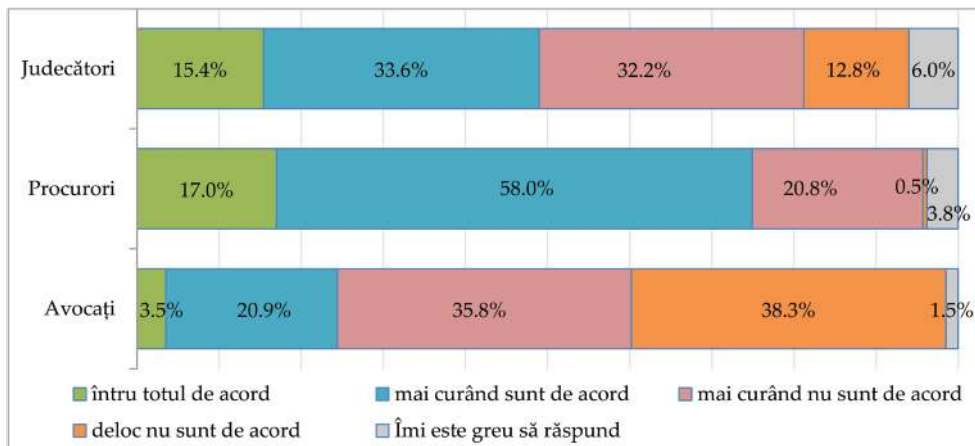

Notă: Figura dată reflectă opțiunile judecătorilor, procurorilor și avocaților care nu sunt de acord că soluțiile judecătorilor sunt echitabile și adoptate fără influențe din exterior

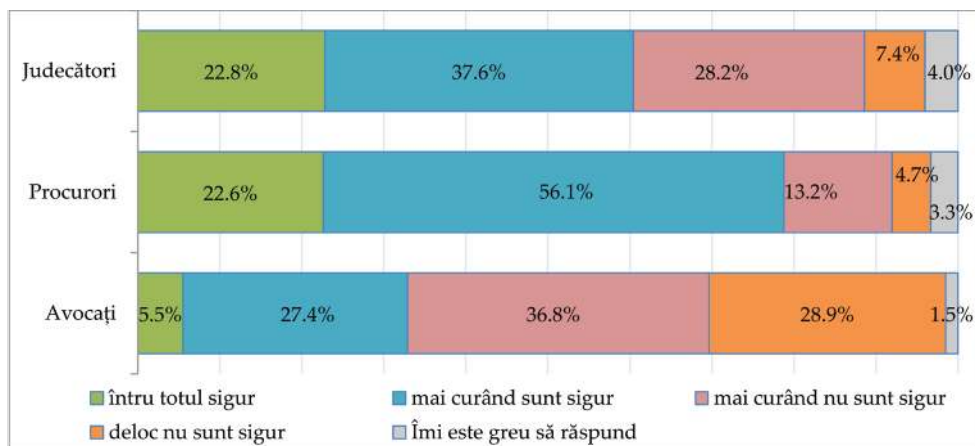
Q34. În ce măsură sunteți siguri că, dacă Dvs. sau cineva din rudele DVS ar ajunge în judecată, judecătorii vor adopta hotărârea legală?

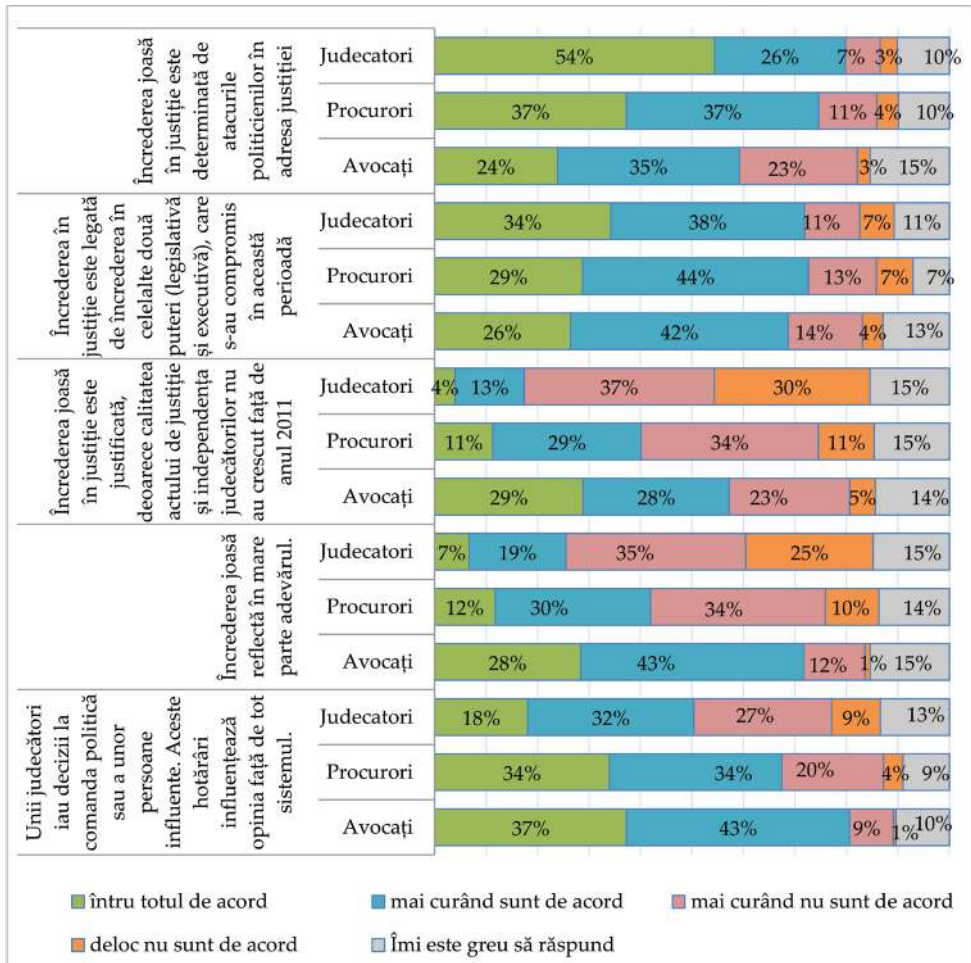
Q35. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că soluțiile procurorilor sunt echitabile și adoptate fără influențe din exterior?

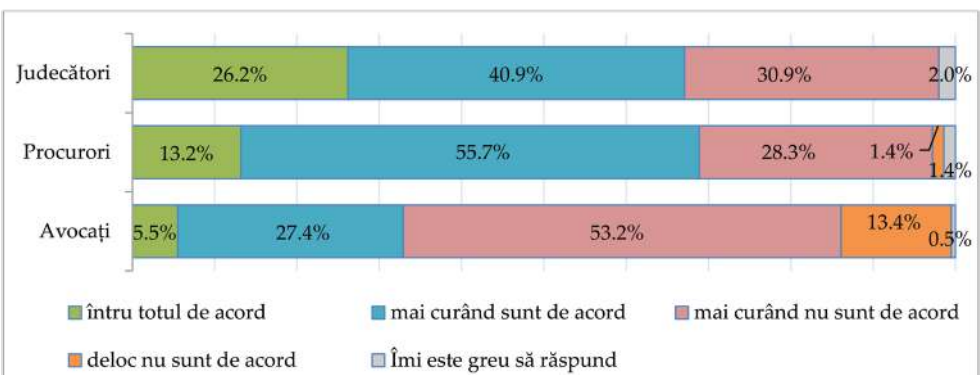
Q36. În ce măsură sunteți siguri că: dacă Dvs. sau cineva din rudele Dvs ar fi acuzați, procurorii vor adopta hotărârea legală?

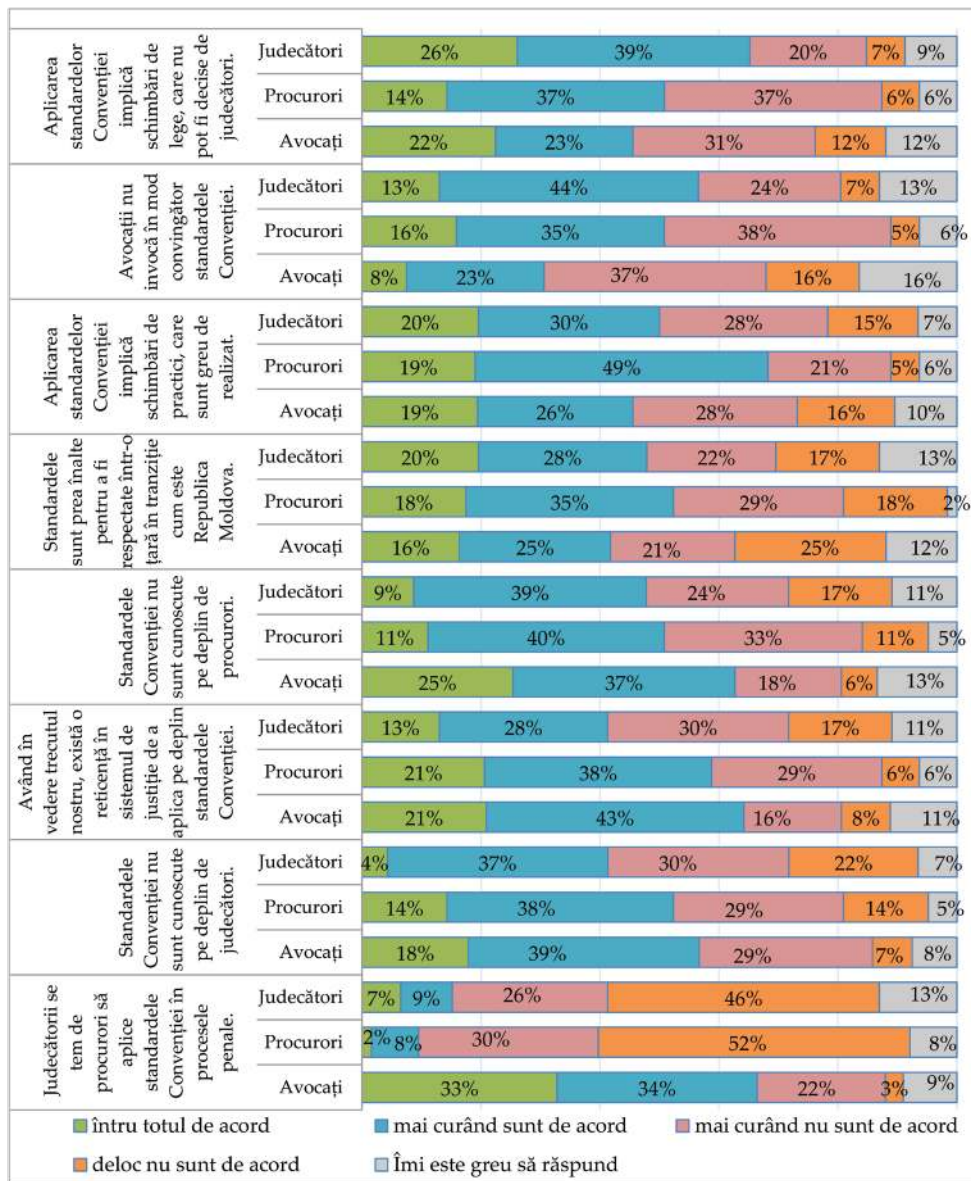
Q37. Încrederea publică în justiție în anul 2020 este la același nivel ca și în anul 2011, când a început reforma în justiție. Cum explicați acest lucru?

Q38. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova?

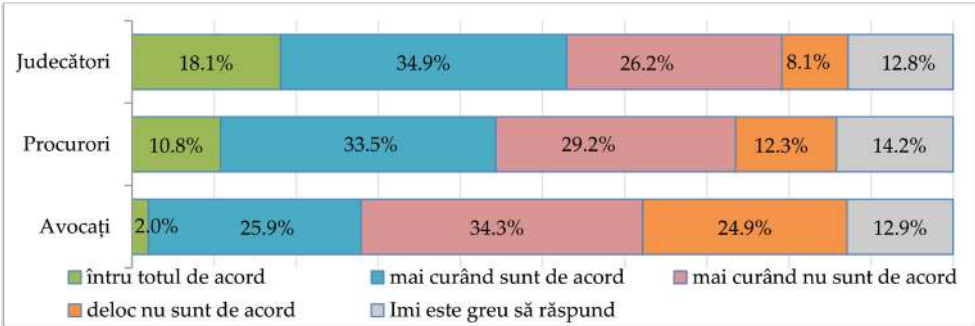
Q38.1 De ce considerați că Convenția Europeană pentru Drepturile Omului nu este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova?

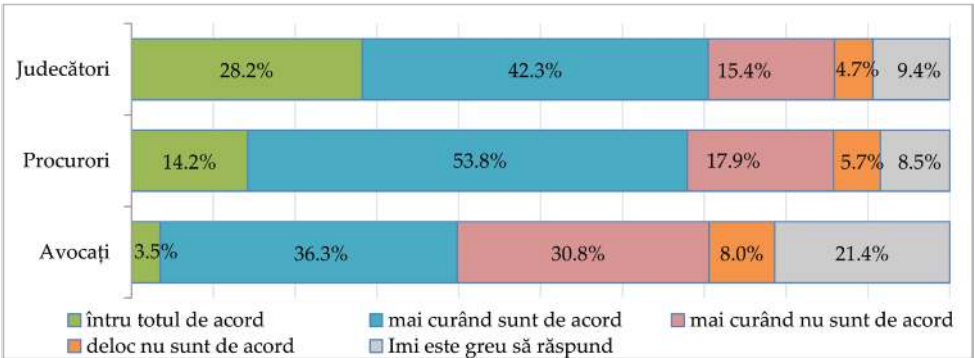
Notă: Figura dată reflectă opțiunile judecătorilor, procurorilor și avocaților care nu sunt de acord că Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova

BLOC IV: Auto-administrarea justiției

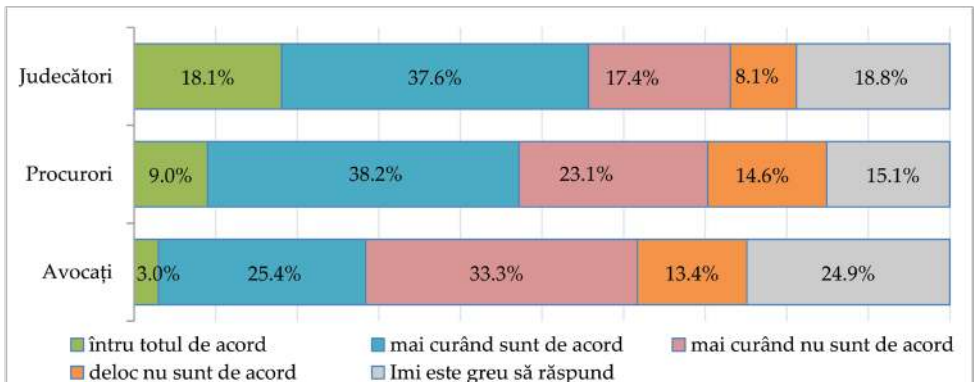
Q39. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de admitere la Institutul Național al Justiției este bazat pe merit, fiind admiși candidații cei mai buni?

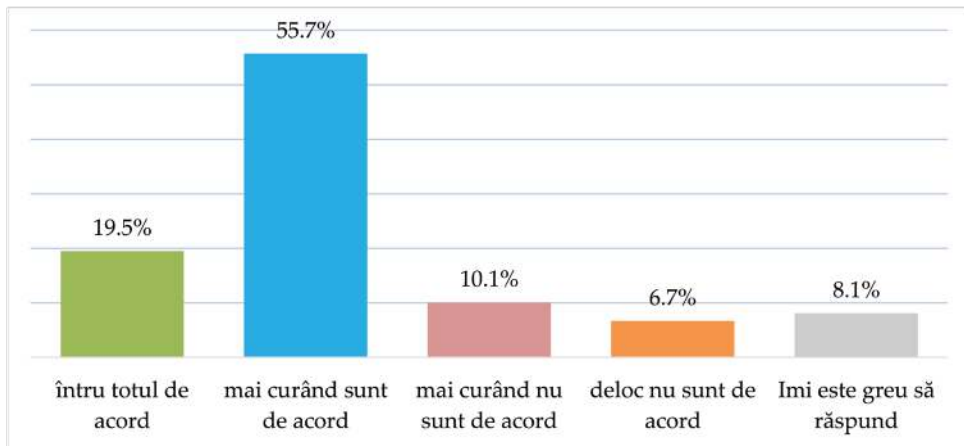
Q40. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că instruirea inițială la Institutul Național al Justiției răspunde nevoilor reale ale viitorilor judecători și procurori?

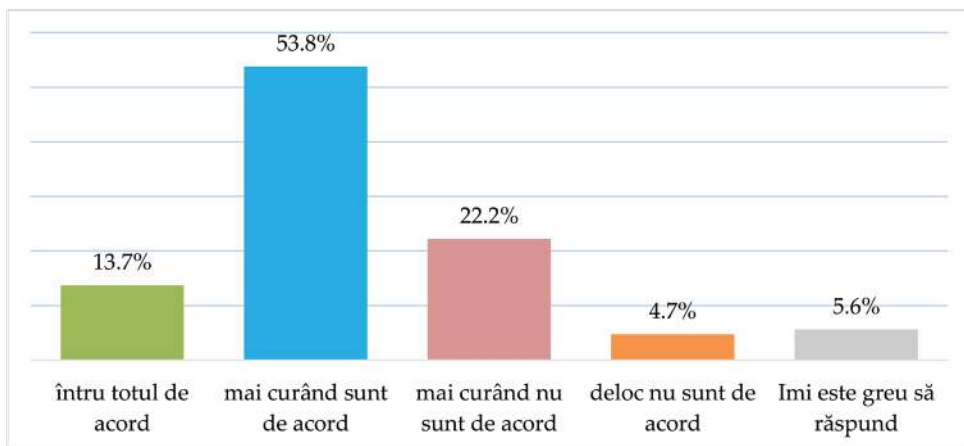
Q41. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că notele de la examenele de absolvire / de capacitate la Institutul Național al Justiției sunt bazate pe merit?

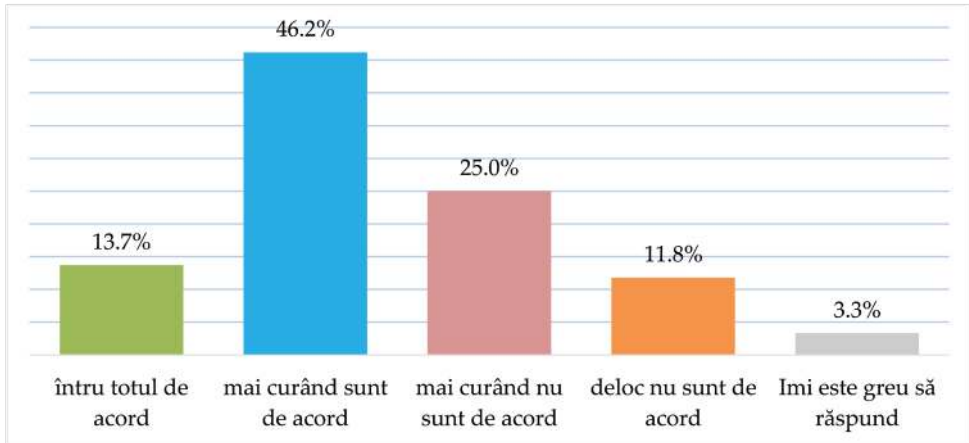
Q42. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că instruirea continuă la Institutul Național al Justiției răspunde nevoilor reale ale judecătorilor? (răspunsul judecătorilor)

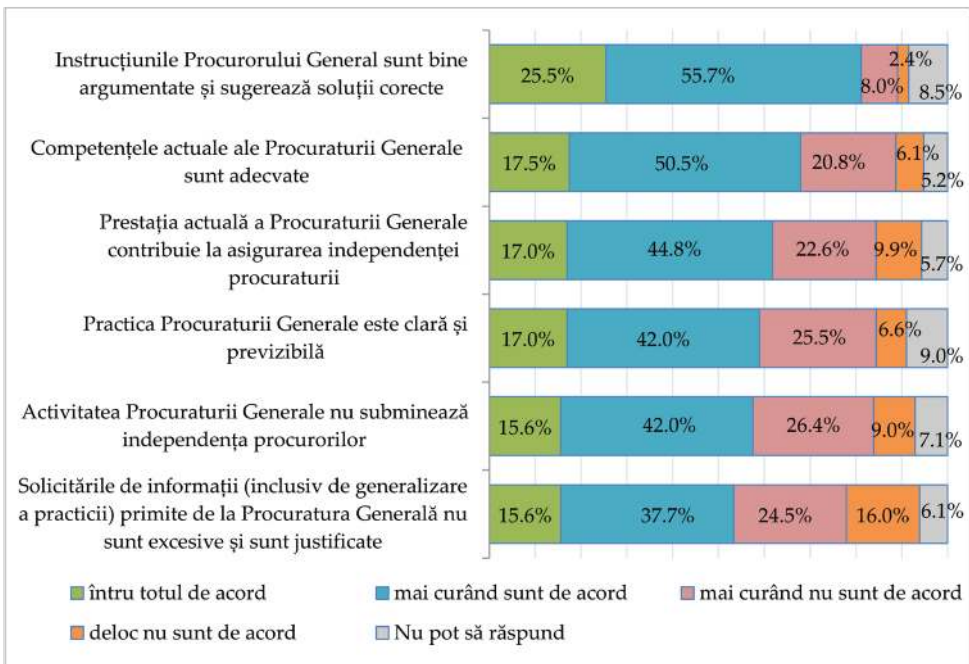
Q43. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că instruirea continuă la Institutul Național al Justiției răspunde nevoilor reale ale procurorilor? (răspunsul procurorilor)

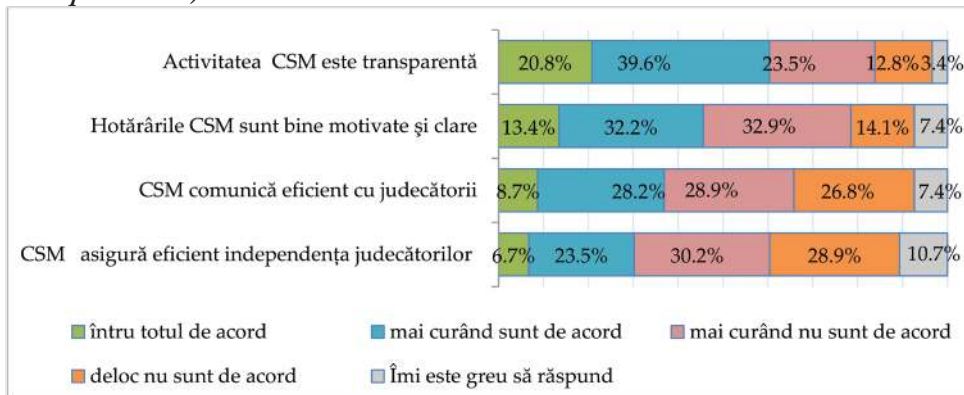
Q44. După adoptarea Legii cu privire la Procuratură, competența Procuraturii Generale a fost modificată. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că activitatea Procuraturii Generale s-a eficientizat? (răspunsul procurorilor)

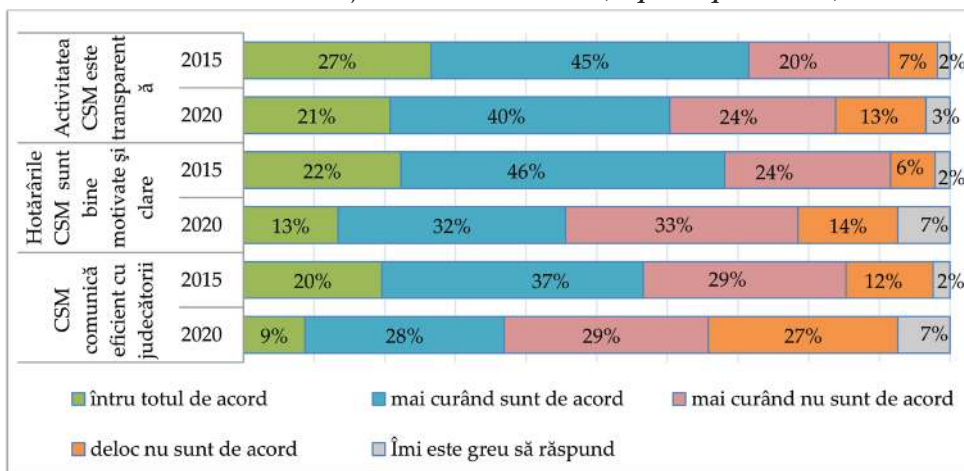
Q45. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind calitatea activității Procuraturii Generale? (răspunsul procurorilor)

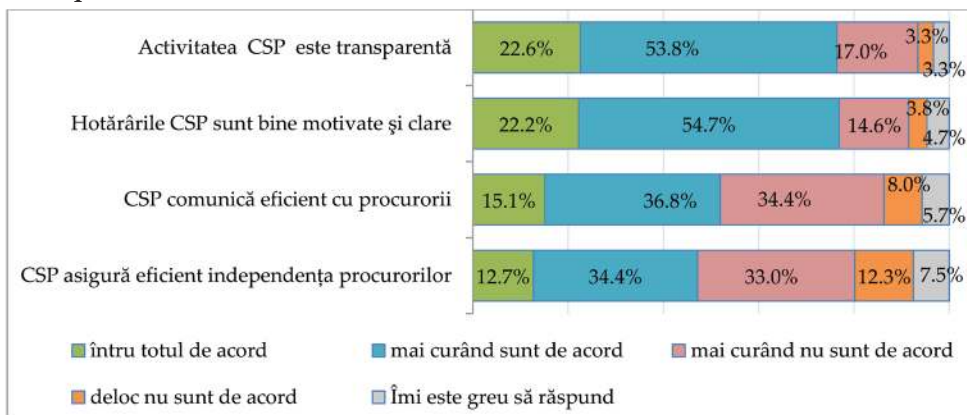
Q46. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații referitoare la CSM? (răspunsul procurorilor)

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații referitoare la CSM? (răspunsul procurorilor)

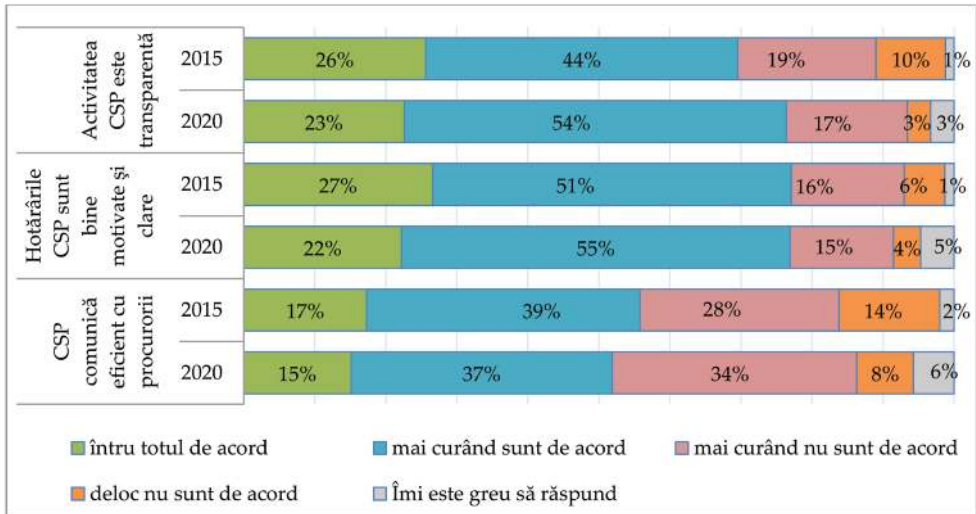

Q47. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații referitoare la CSP? (răspunsul procurorilor)

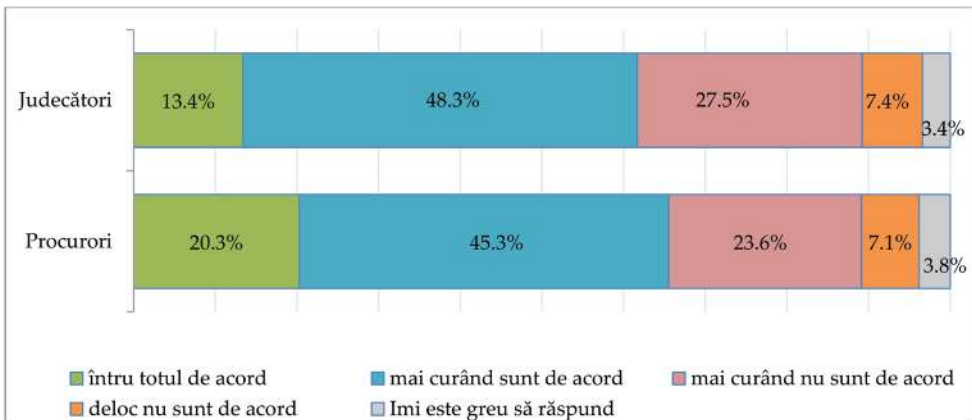

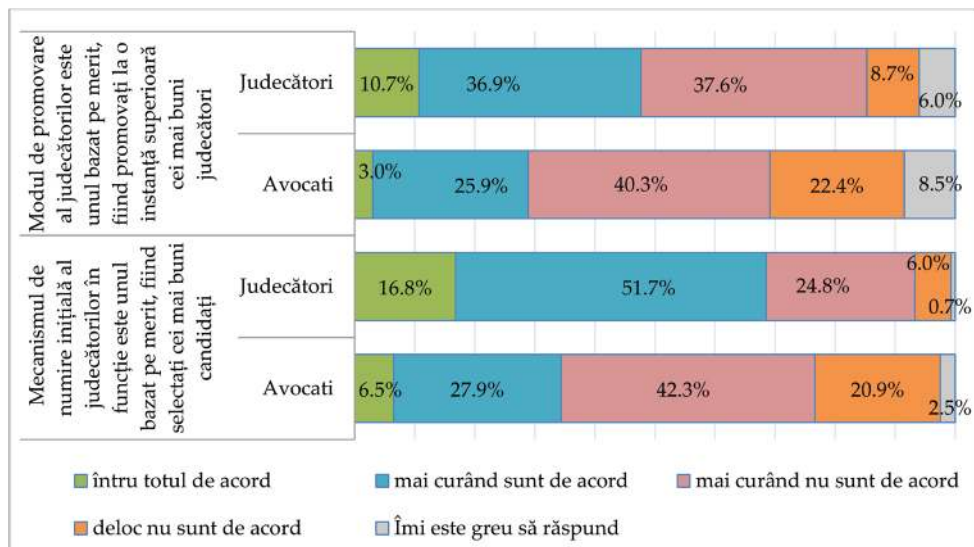
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații referitoare la CSP? (răspunsul procurorilor)

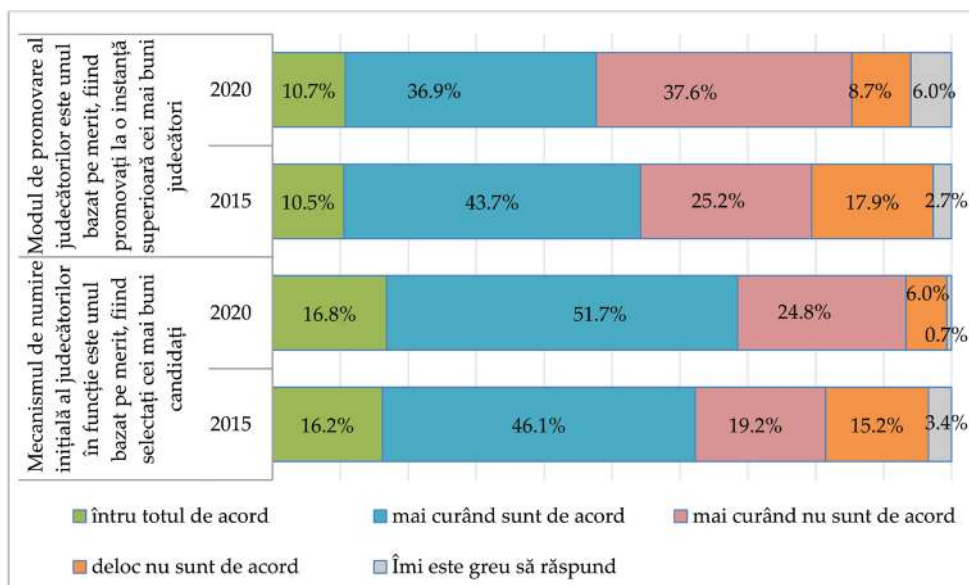
Q48. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că organizarea adunărilor generale este transparentă, eficientă și la acestea se pun în discuție chestiunile importante pentru judecători / procurori? (răspunsul judecătorilor se referă de Adunarea Generală a Judecătorilor, iar răspunsul procurorilor – la Adunarea Generală a Procurorilor)

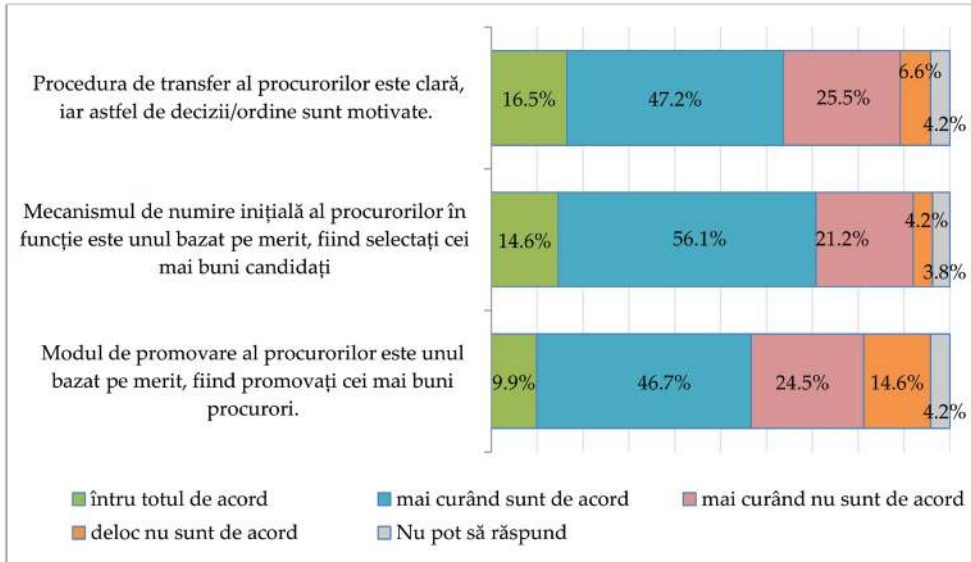
Q49. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos?

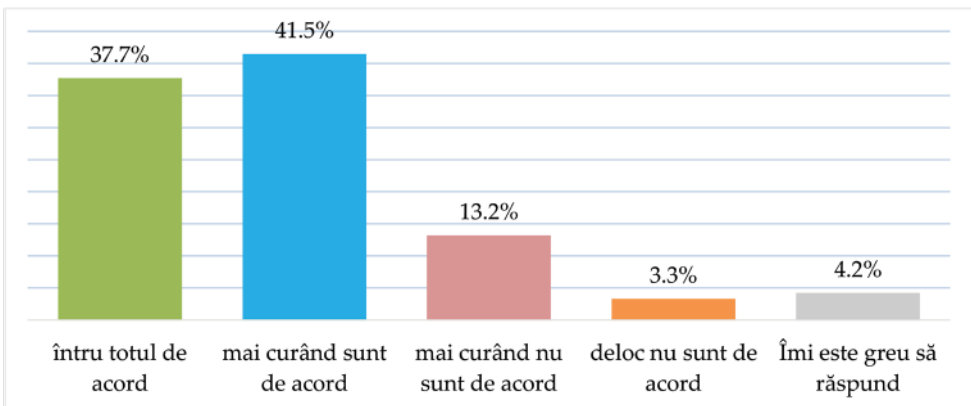
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea:

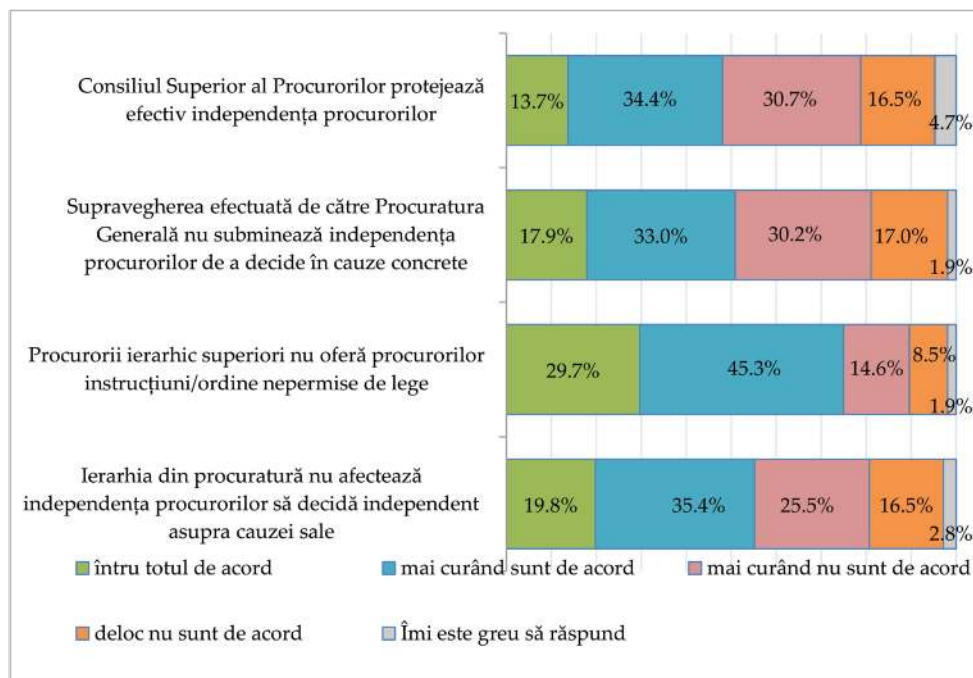
Q50. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos? (răspunsul procurorilor)

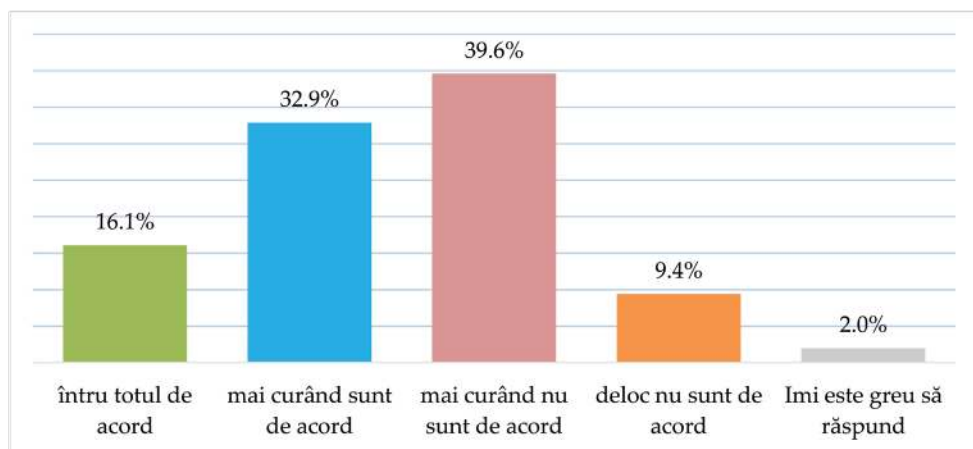
Q51. În iulie 2020, a fost modificată legea și oferit dreptul Procurorului General de a transfera procurorii. În ce măsură sunteți de acord cu această modificare? (răspunsul procurorilor)

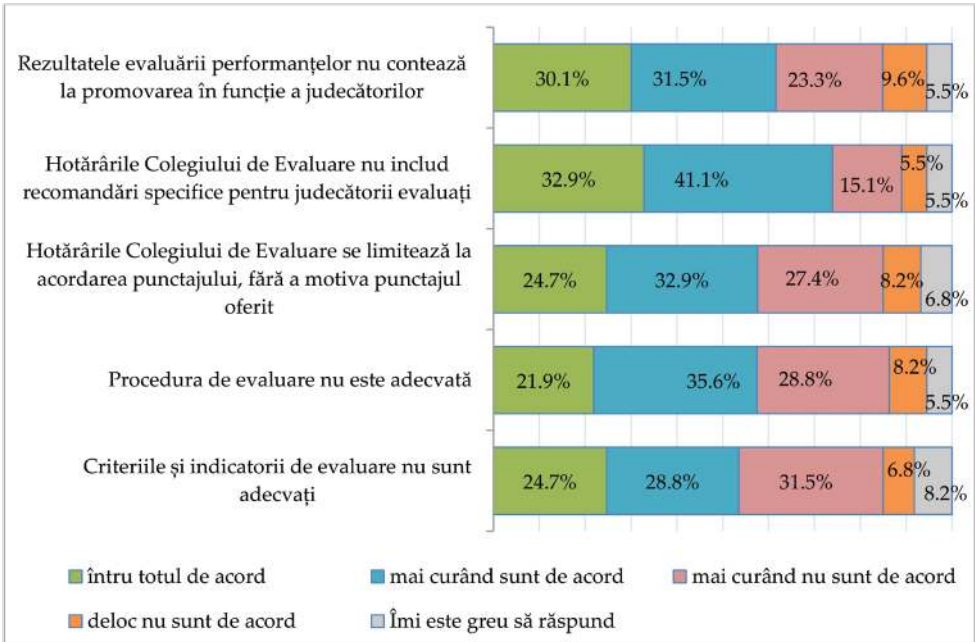
Q52. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsul procurorilor)

Q53. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de evaluare a performanțelor judecătorilor ajută judecătorii să-și îmbunătățească performanța? (răspunsul judecătorilor)

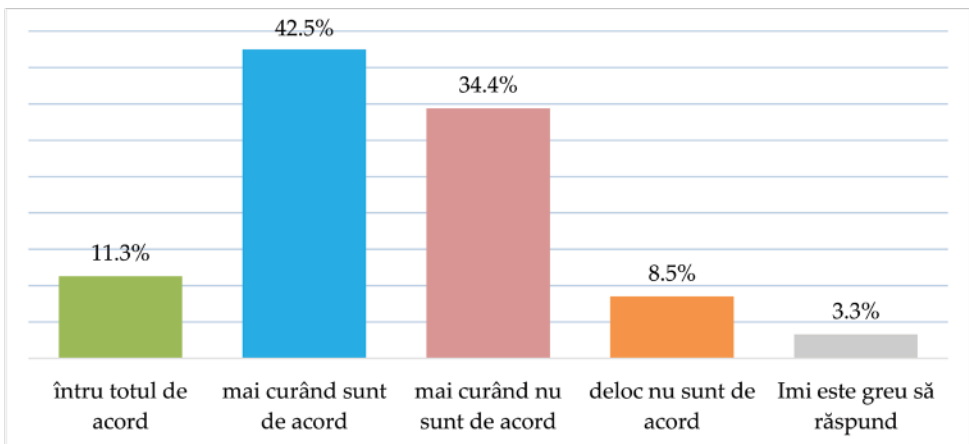

Q53.1 De ce considerați că sistemul de evaluare a judecătorilor nu ajută judecătorii să-și îmbunătățească performanțele? (răspunsul judecătorilor)

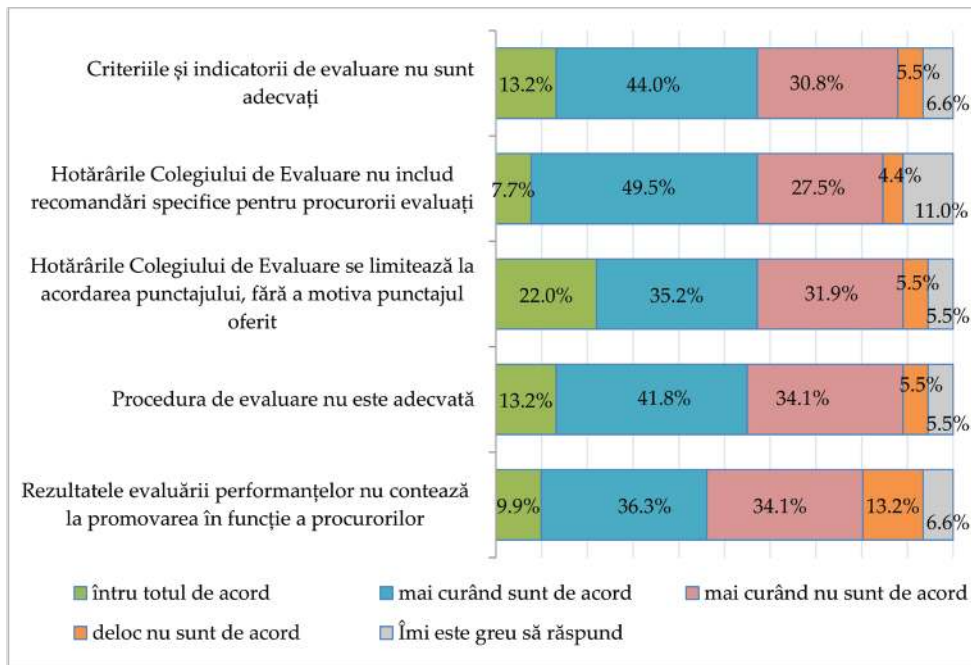

Notă: Figura dată reflectă opțiunile judecătorilor care nu sunt de acord că sistemul de evaluare a performanțelor judecătorilor ajută judecătorii să-și îmbunătățească performanța

Q54. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de evaluare a performanțelor procurorilor ajută procurorii să-și îmbunătățească performanța? (răspunsul procurorilor)

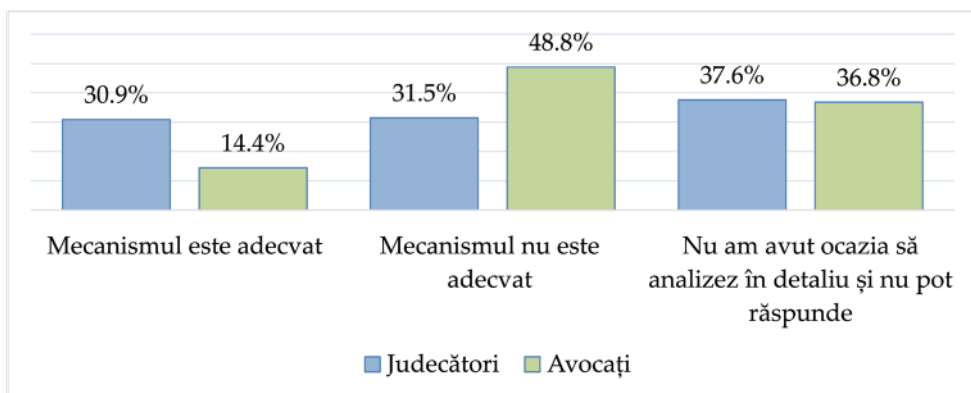

Q54.1 De ce considerați că sistemul de evaluare a procurorilor nu ajută procurorii să-și îmbunătățească performanțele? (răspunsul procurorilor)

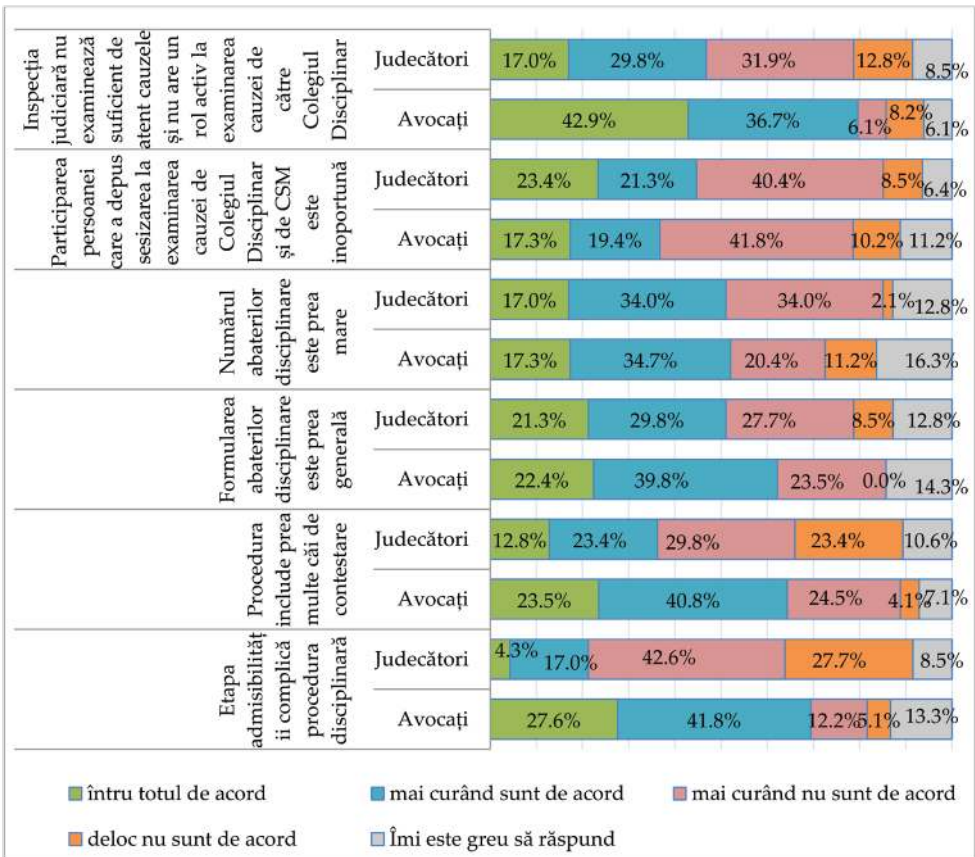

Notă: Figura dată reflectă opțiunile procurorilor care nu sunt de acord că sistemul de evaluare a performanțelor procurorilor ajută procurorii să-și îmbunătățească performanța

Q55. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor?

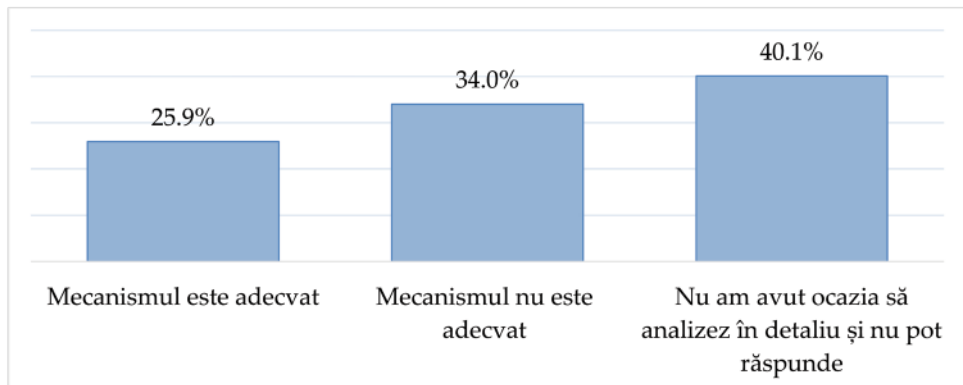

Q55.1 Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care v-au determinat opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor nu este adecvat.

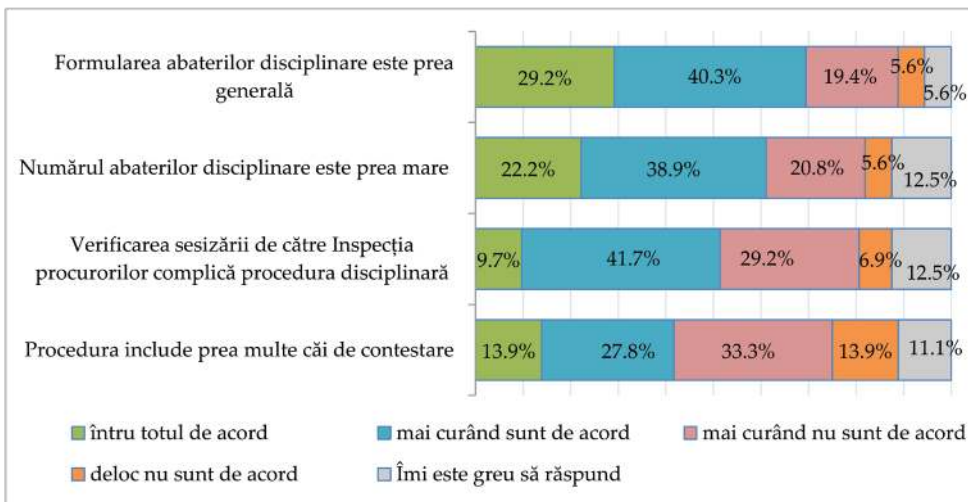

Notă: Figura dată reflectă opțiunile avocaților și judecătorilor care menționat că mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor nu este adecvat

Q56. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor? (răspunsul procurorilor)

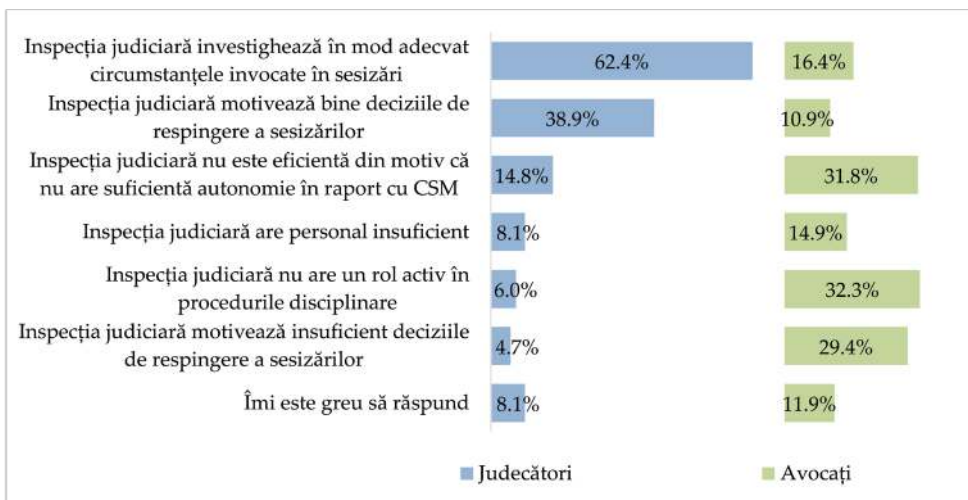

Q56.1 Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care v-au determinat opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor nu este adecvat? (răspunsul procurorilor)

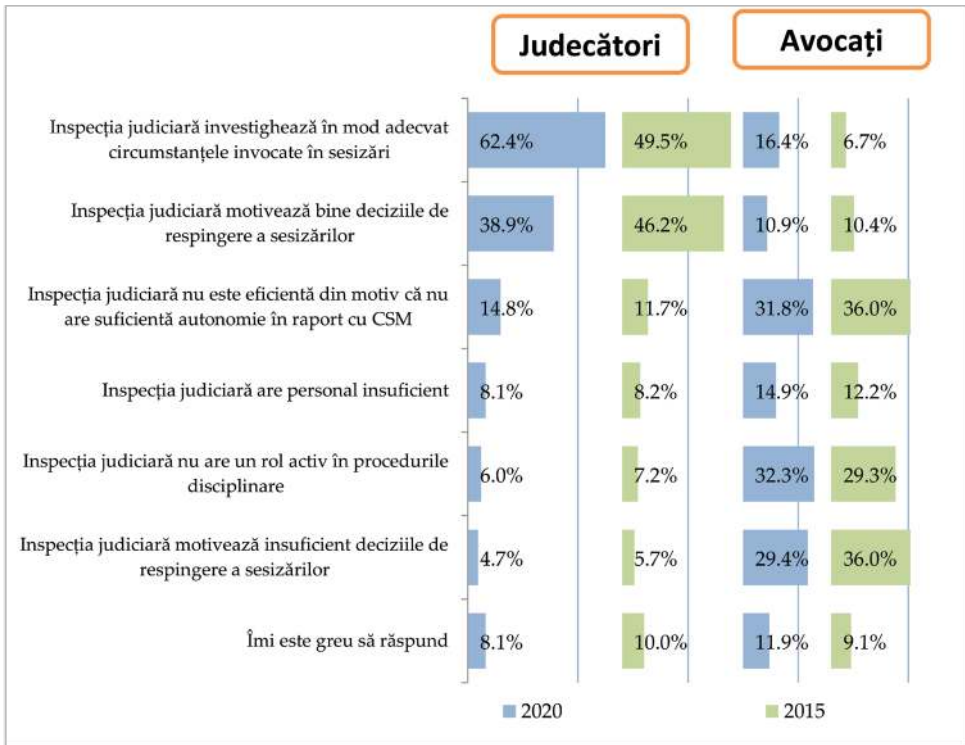

Notă: Figura dată reflectă opțiunile procurorilor care menționat că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor nu este adecvat

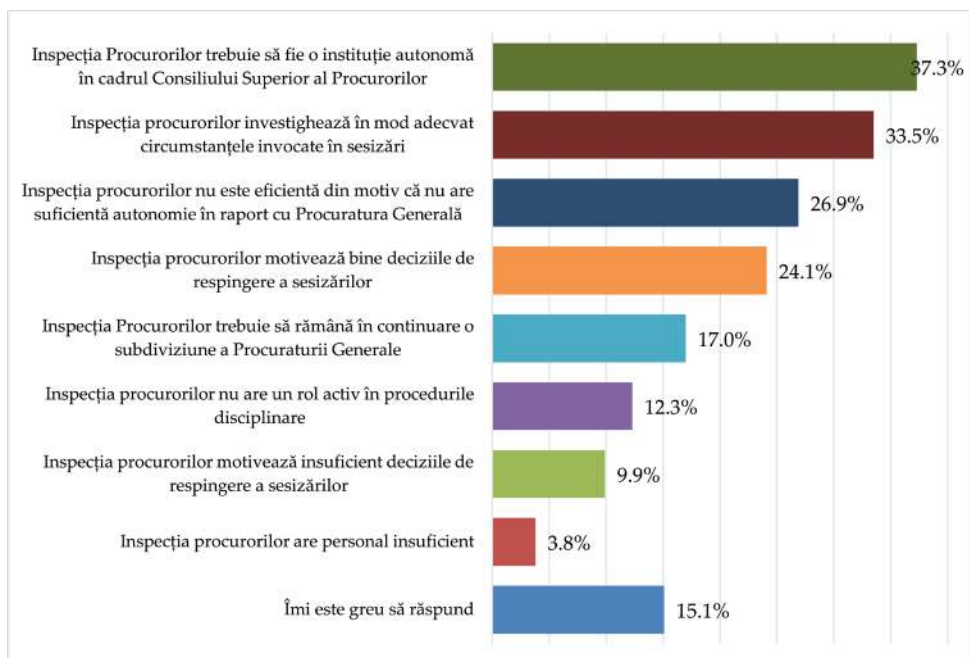
Q57. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspekției Judiciare în cadrul procedurilor disciplinare?

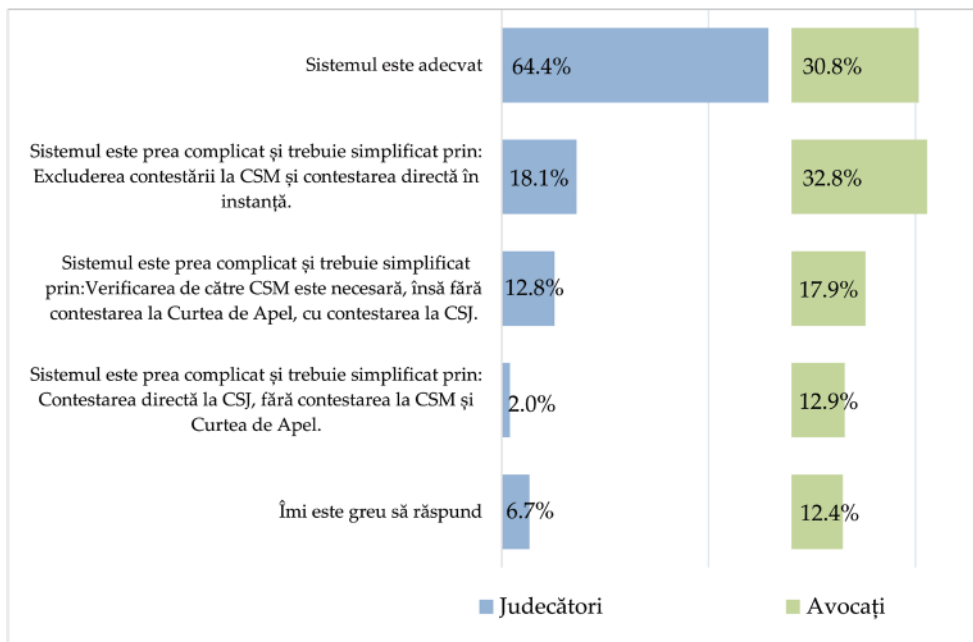

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea:

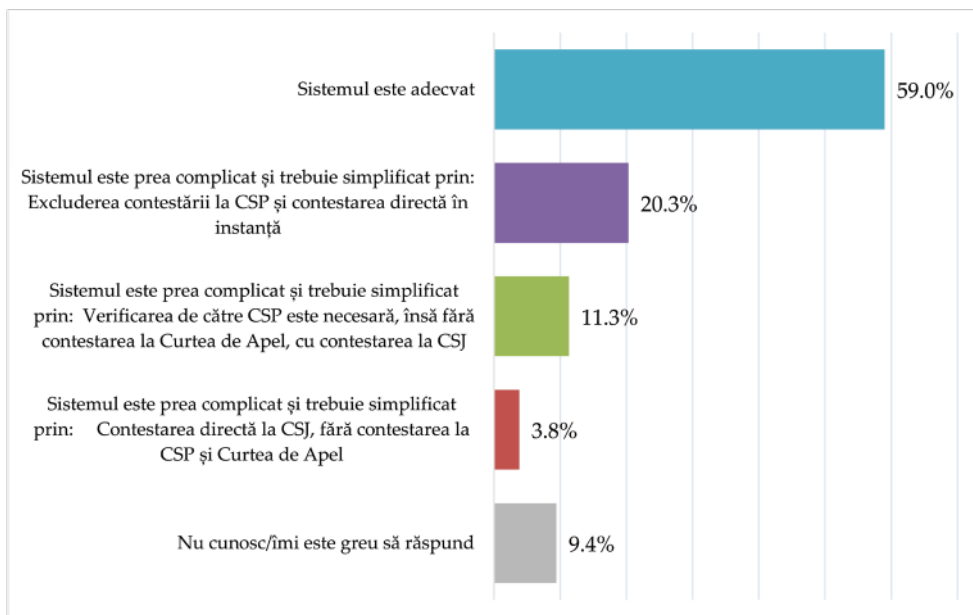
Q58. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspekției procurorilor în cadrul procedurilor disciplinare? (răspunsul procurorilor)

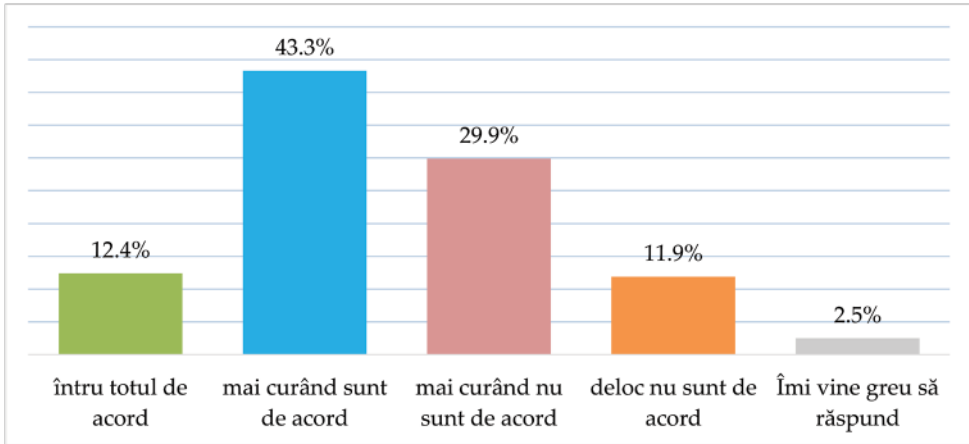
Q59. Hotărârile Colegiului Disciplinar al Judecătorilor pot fi contestate la CSM, la Curtea de Apel Chișinău și apoi la CSJ. Ce opinie aveți despre sistemul actual de contestare în materie disciplinară?

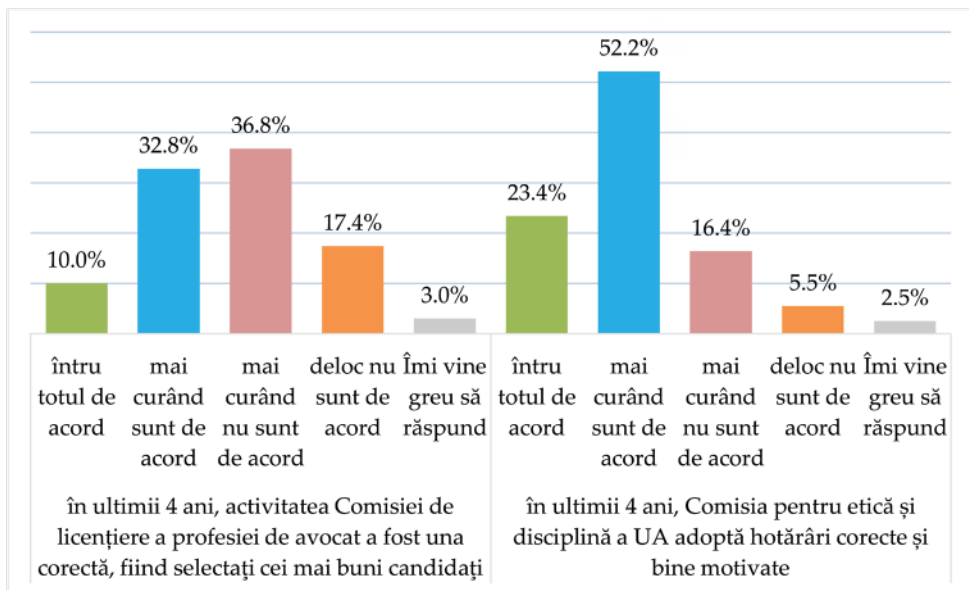
Q60. Hotărârile Colegiul de disciplină și etică al procurorilor pot fi contestate la CSP, la Curtea de Apel Chișinău și apoi la CSJ. Ce opinie aveți despre sistemul actual de contestare în materie disciplinară? (răspunsul procurorilor)

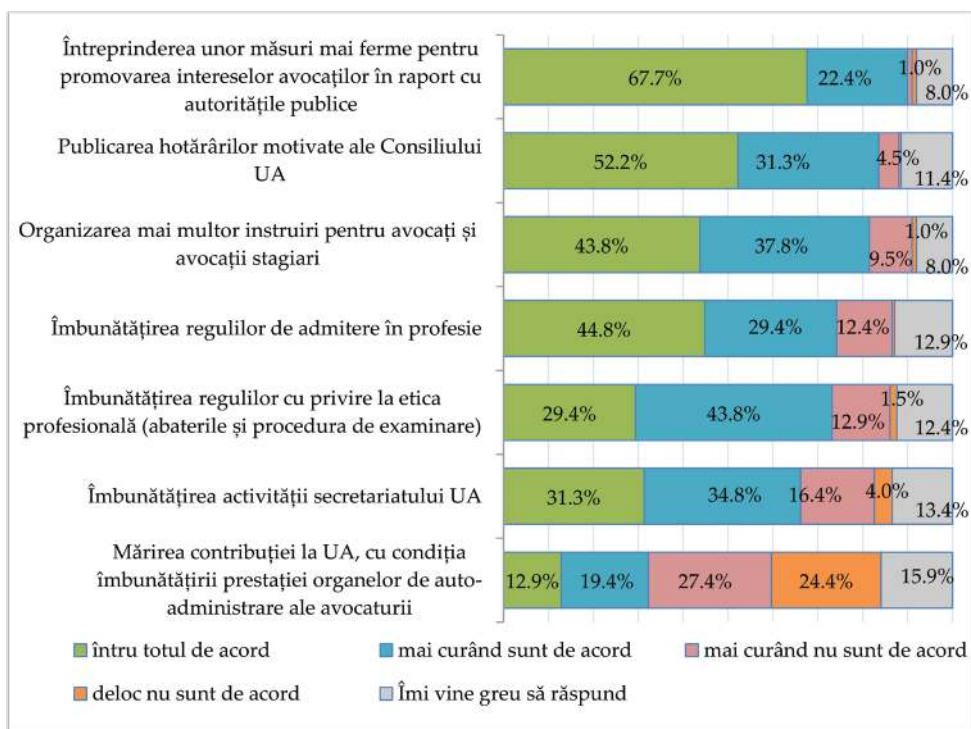
Q61. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că, în ultimii 4 ani, activitatea Consiliului Uniunii Avocaților (UA) este transparentă? (răspunsul avocaților)

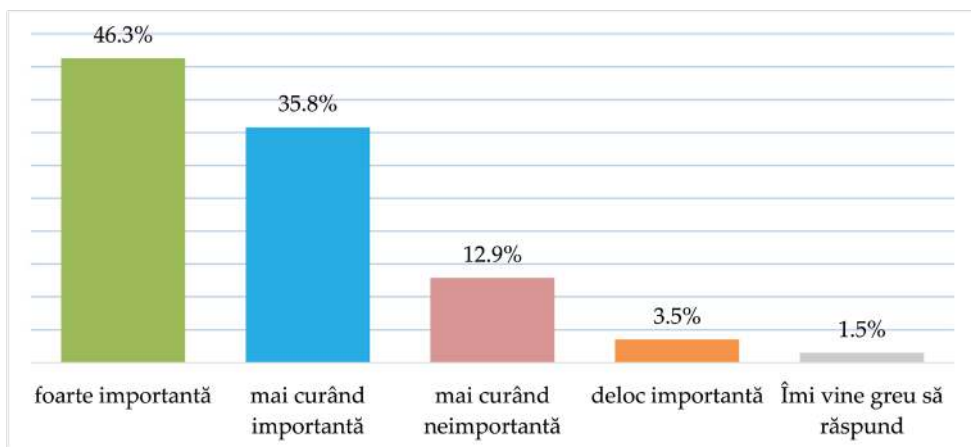
Q62. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsul avocaților)

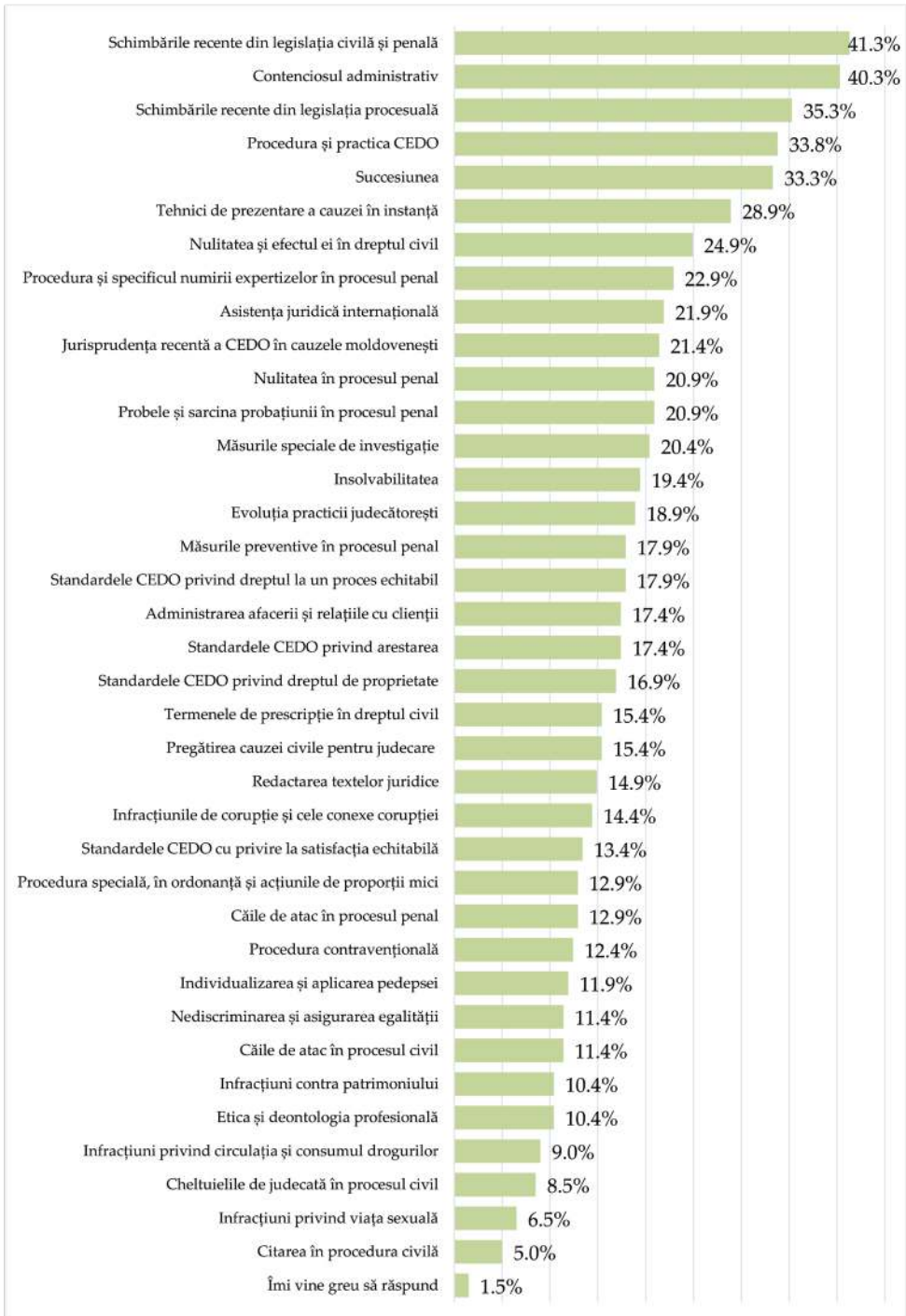
Q63. Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea Uniunii Avocaților? (răspunsul avocaților)

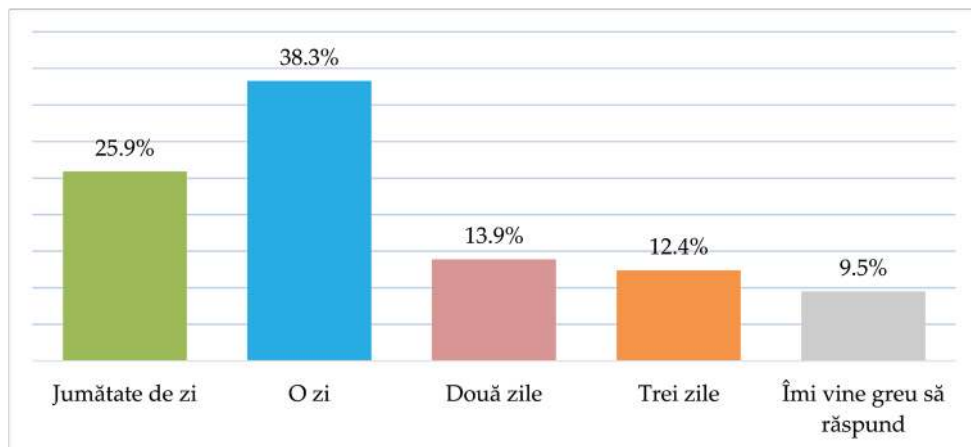

Q64. Cât de importantă este instruirea organizată de către Uniunea Avocaților pentru Dumneavoastră? (răspunsul avocaților)

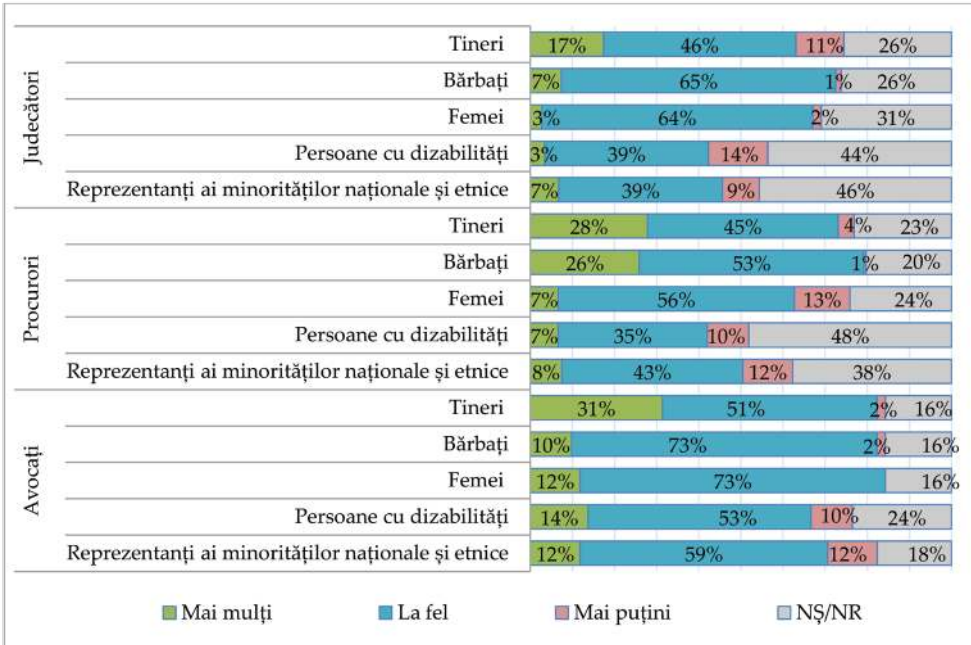
Q65. În ce domenii ați dori să fiți instruiți în mod prioritar de către Uniunea Avocaților?
(răspunsul avocaților)

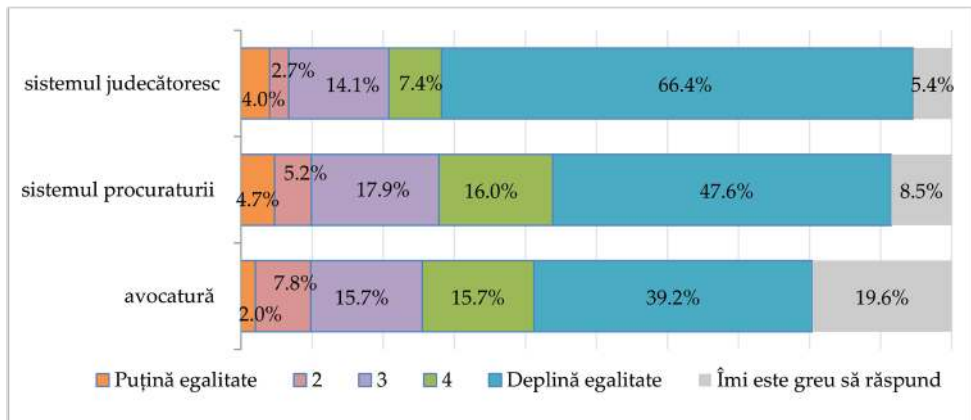
Q66. Cât ar trebui să dureze în mod obișnuit un seminar de instruire organizat de Uniunea Avocaților? (răspunsul avocaților)

BLOC V: Egalitatea de gen

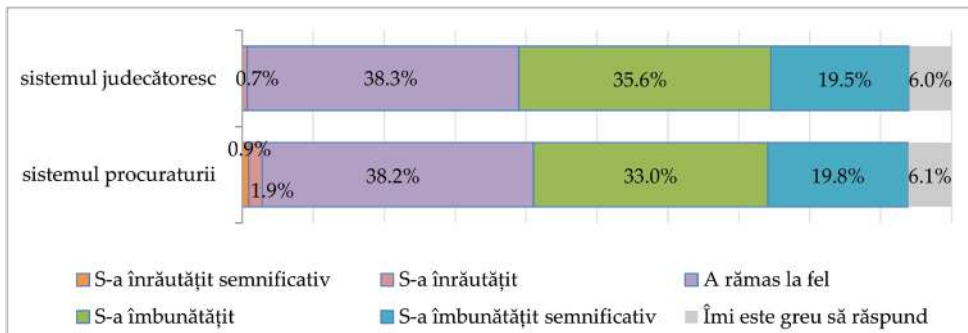
Q67. Credeți că sistemul judecătoresc are nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini?

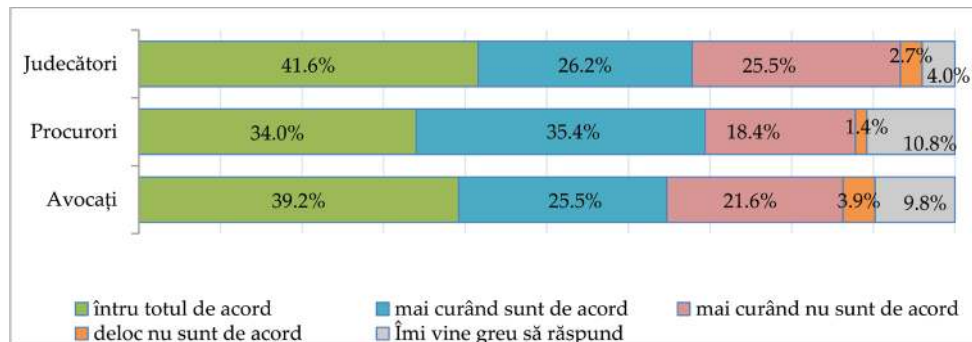
Q68. Cum apreciați nivelul egalității de gen în .... (existența oportunităților egale atât pentru femei, cât și pentru bărbați)?

Q69. Credeți că în ultimii 5 ani, nivelul egalității de gen în .... din Republica Moldova?

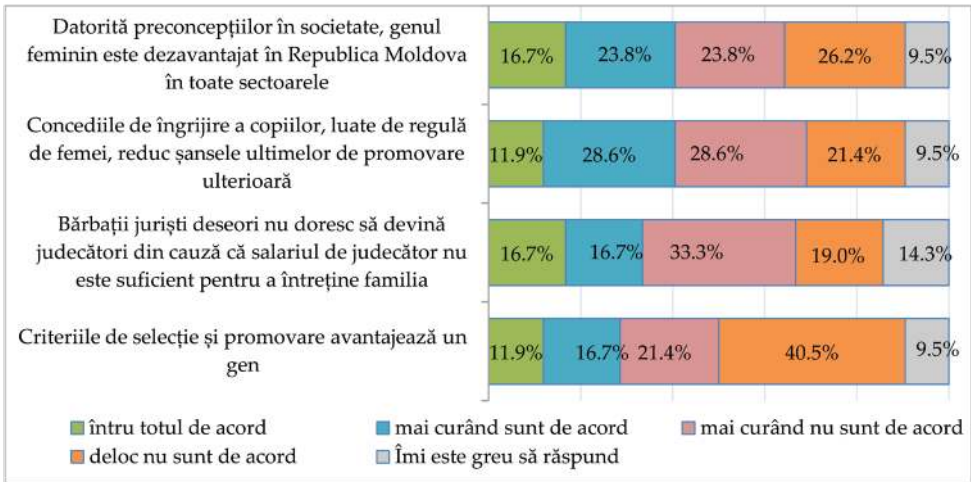

Q70. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al .... asigură egalitatea de gen?

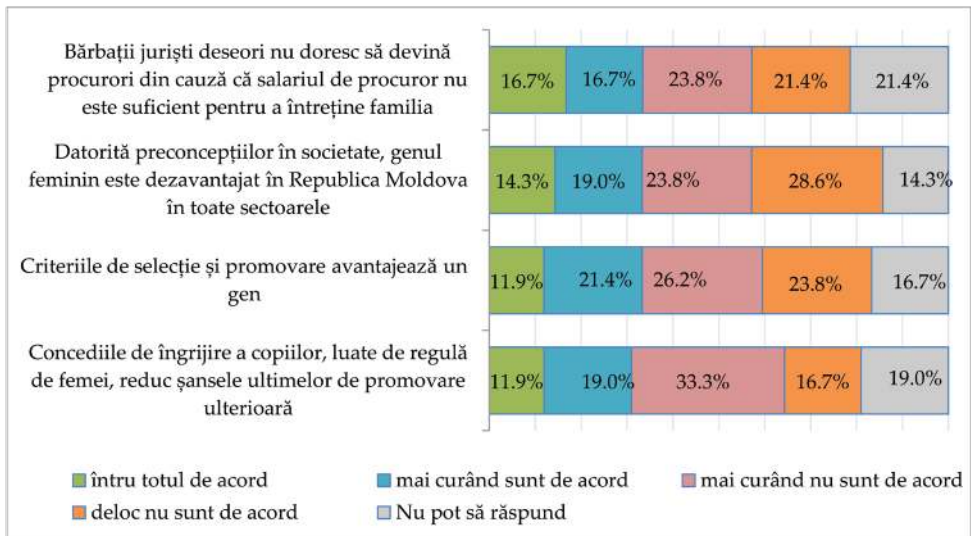

Q70.1 De ce considerați că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție a judecătorilor NU asigură egalitatea de gen în sistemul judiciar? (răspunsul judecătorilor)

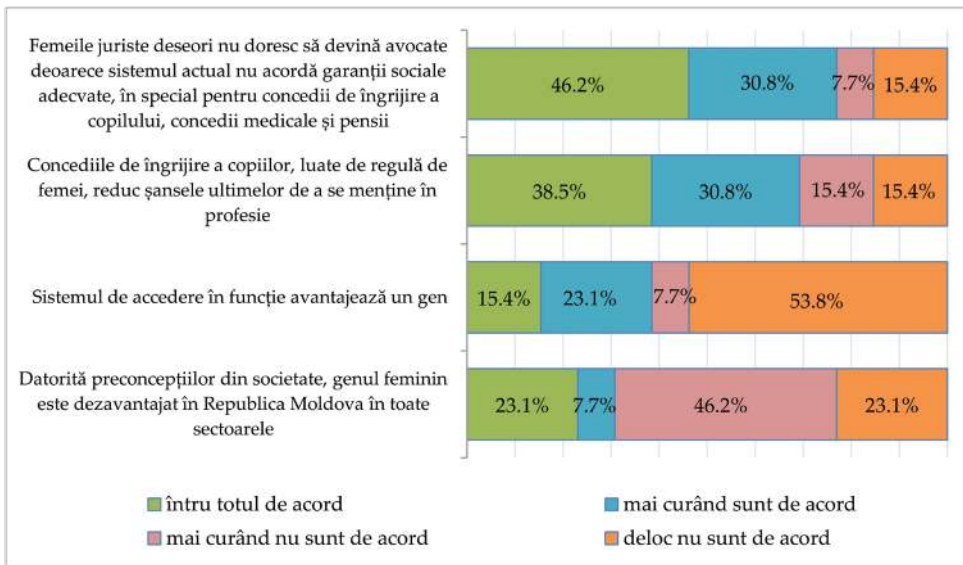
Notă: Figura dată reflectă opțiunile judecătorilor care au menționat că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție a judecătorilor NU asigură egalitatea de gen în sistemul judiciar

Q71. De ce considerați că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție a procurorilor NU asigură egalitatea de gen în sistemul procuraturii? (răspunsul procurorilor)

Notă: Figura dată reflectă opțiunile procurorilor care au menționat că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție a procurorilor NU asigură egalitatea de gen în sistemul procuraturii

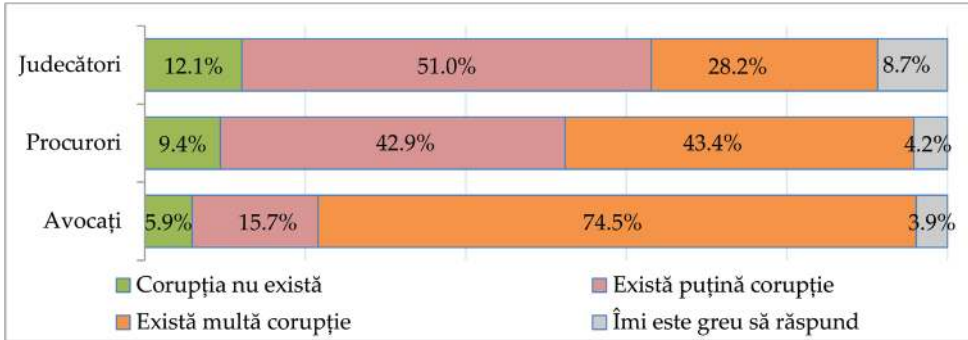
Q72. De ce considerați că sistemul de accedere în funcție și organizarea activității de avocat NU asigură egalitatea de gen în avocatură? (răspunsul avocaților)

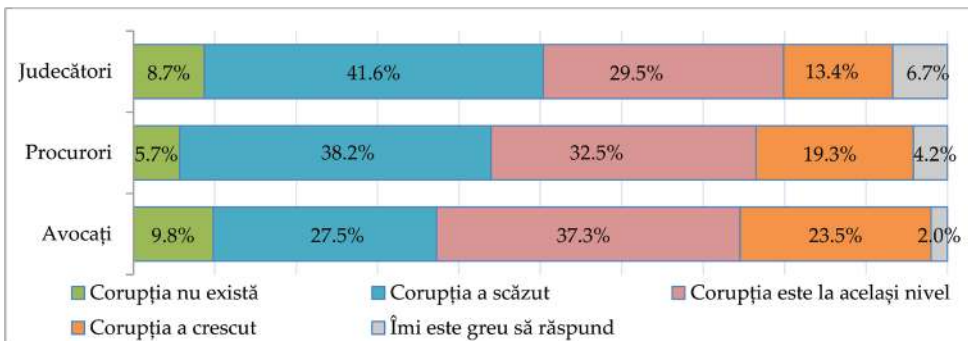
Notă: Figura dată reflectă opțiunile procurorilor care au menționat că sistemul de accedere în funcție și organizarea activității de avocat NU asigură egalitatea de gen în avocatură

BLOC VI. Percepții cu privire la corupția în sectorul justiției

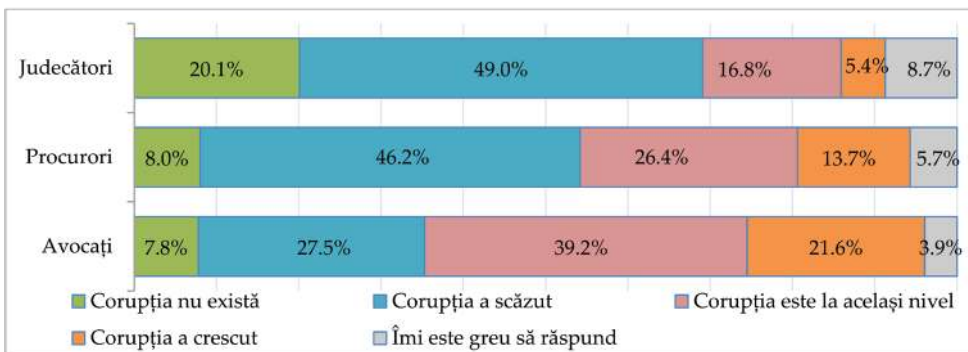
Q73. Care este percepția Dvs. cu privire la nivelul corupției din țară?

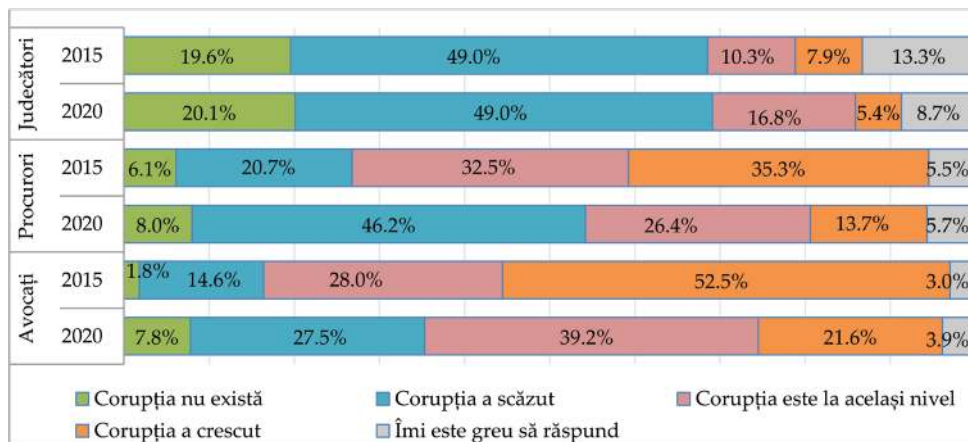
Q74. Care este opinia Dvs. despre evoluția fenomenului corupției din țară din 2011 până în prezent?

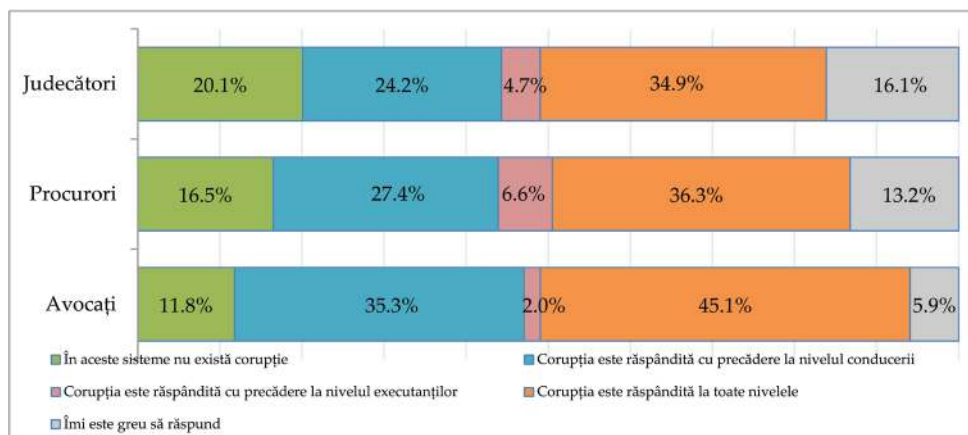
Q75. Care este opinia Dvs. despre evoluția fenomenului corupției în sectorul justiției din 2011 până în prezent?

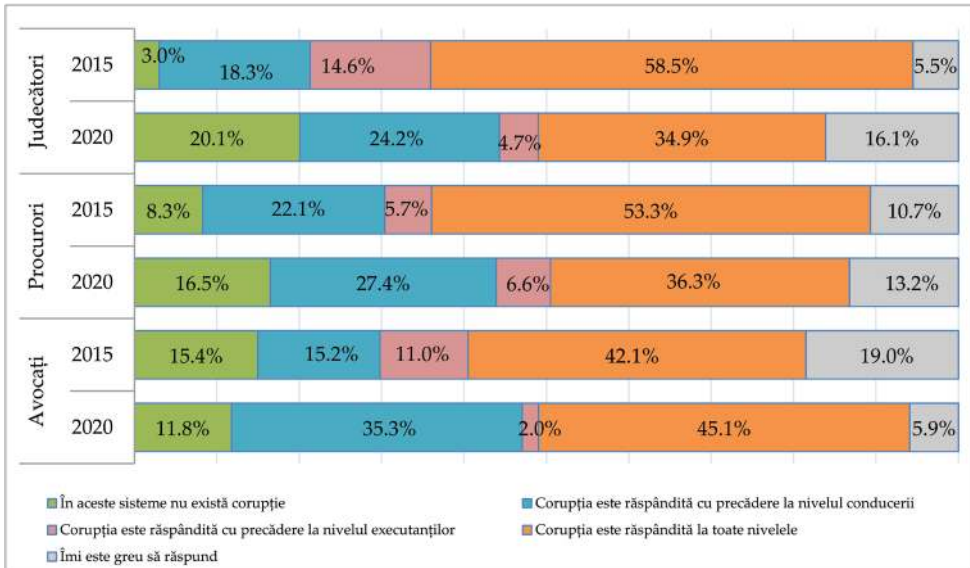
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Care este opinia Dvs. despre evoluția fenomenului corupției în sectorul justiției din 2011 până în prezent?

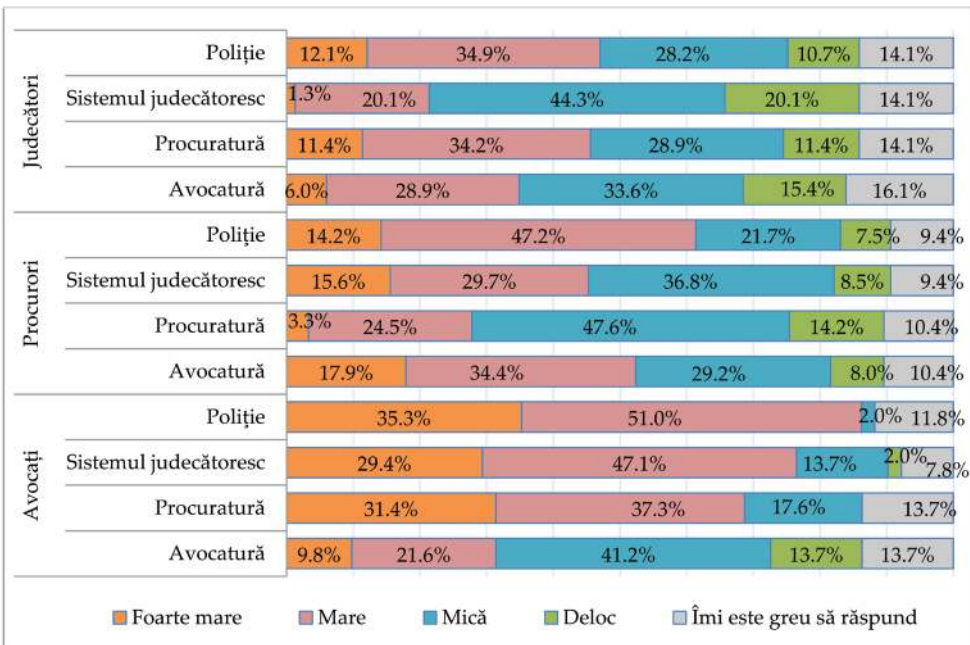
Q76. Care este percepția Dvs. cu privire la nivelul corupției în sectorul justiției (sistemul judiciar, procuratură, avocatură, poliție)?

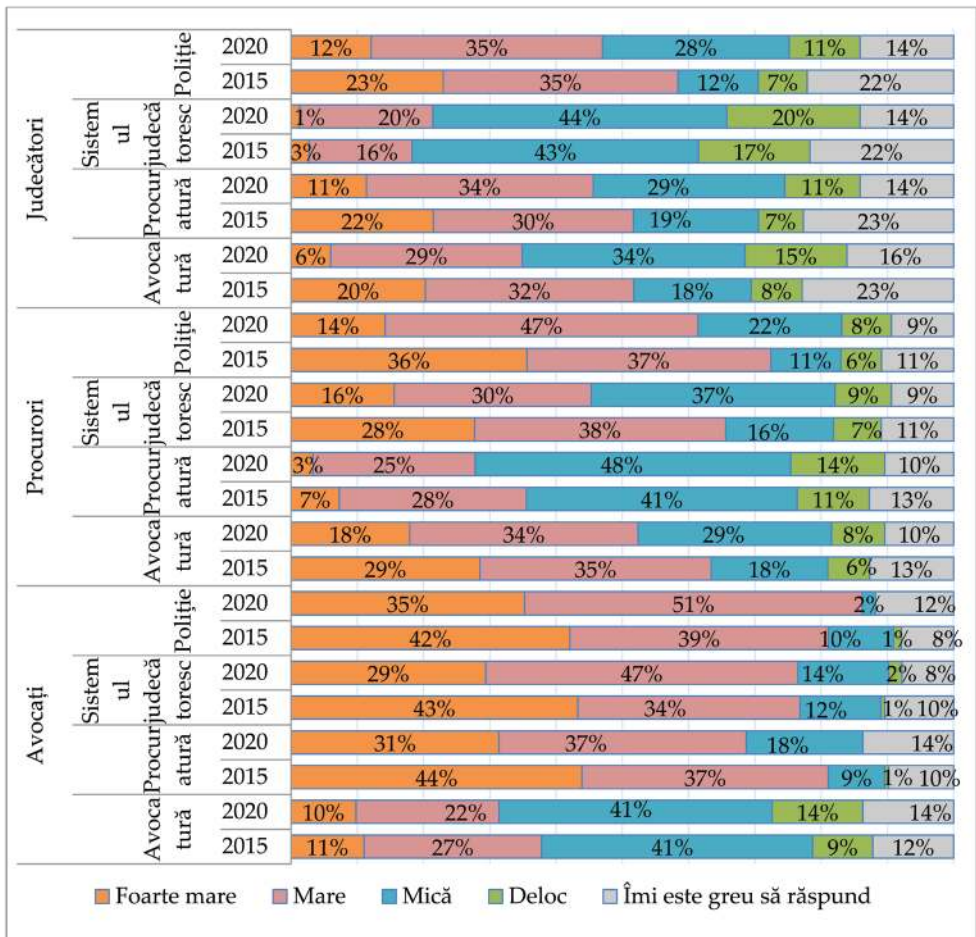
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: Care este percepția Dvs. cu privire la nivelul corupției în sectorul justiției (sistemul judiciar, procuratură, avocatură, poliție)?

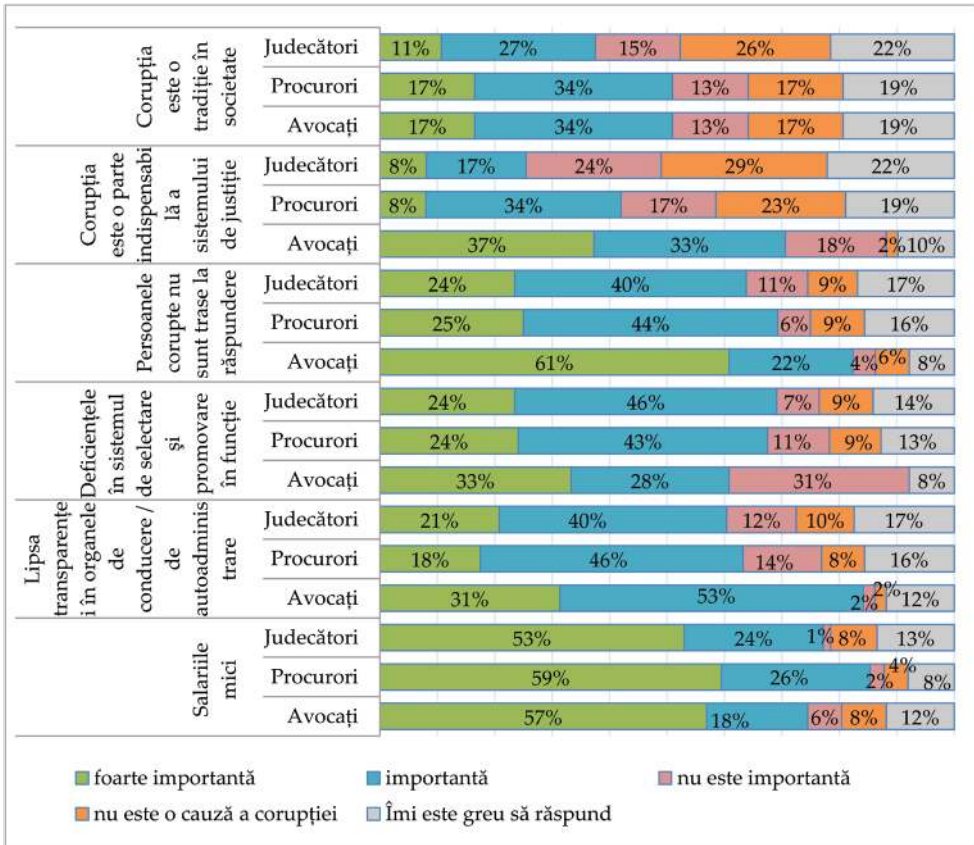
Q77. În ce măsură considerați că fenomenul corupției este răspândit în următoarele structuri?

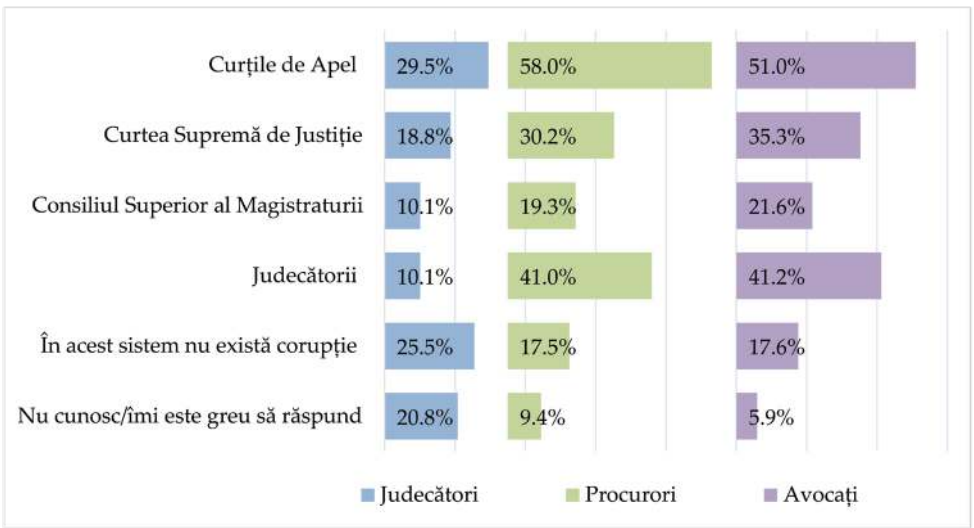
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: În ce măsură considerați că fenomenul corupției este răspândit în următoarele structuri?

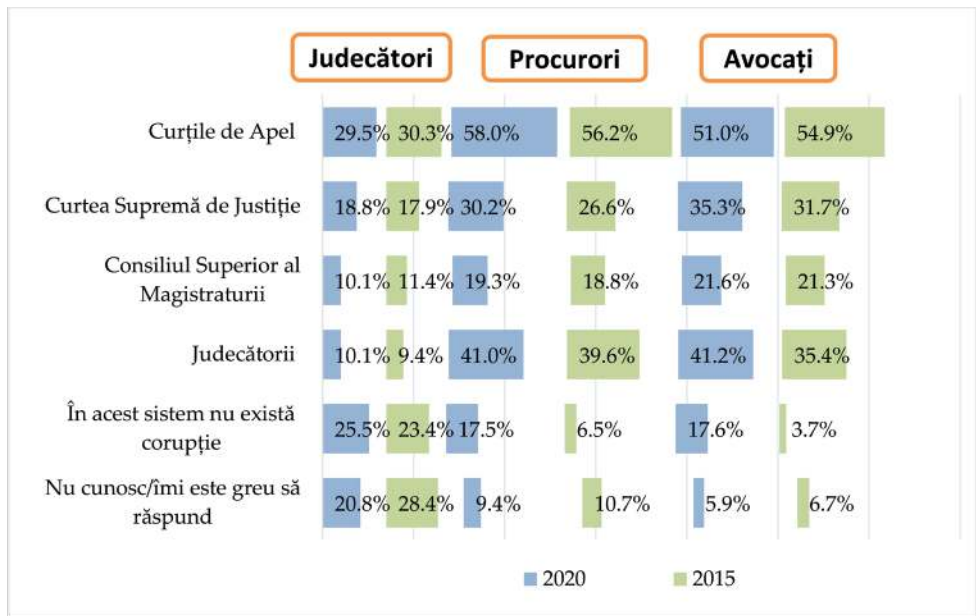
Q78. În opinia Dvs., cât de importante sunt următoarele cauze în răspândirea corupției în sectorul justiției?

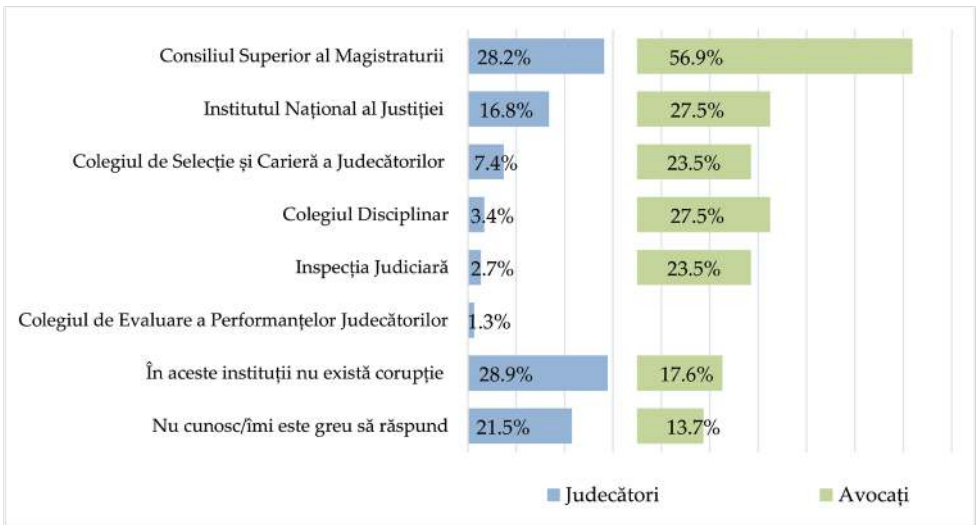
Q79. După părerea Dvs. unde este cel mai înalt nivel al corupției în sistemul judecătoresc?

Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: După părerea Dvs. unde este cel mai înalt nivel al corupției în sistemul judecătoresc?

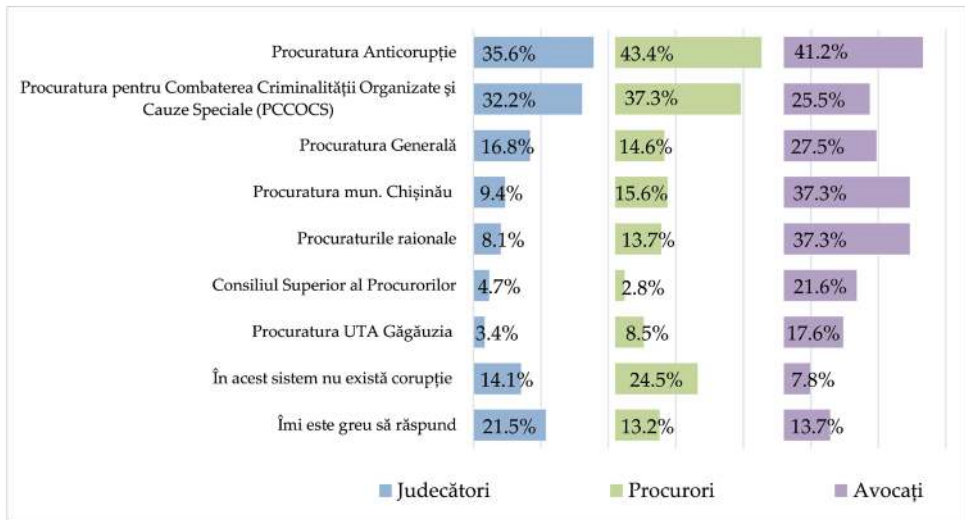

Q80. După părerea Dvs. unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile de auto-administrare a sistemului judecătoresc și pregătire a judecătorilor?

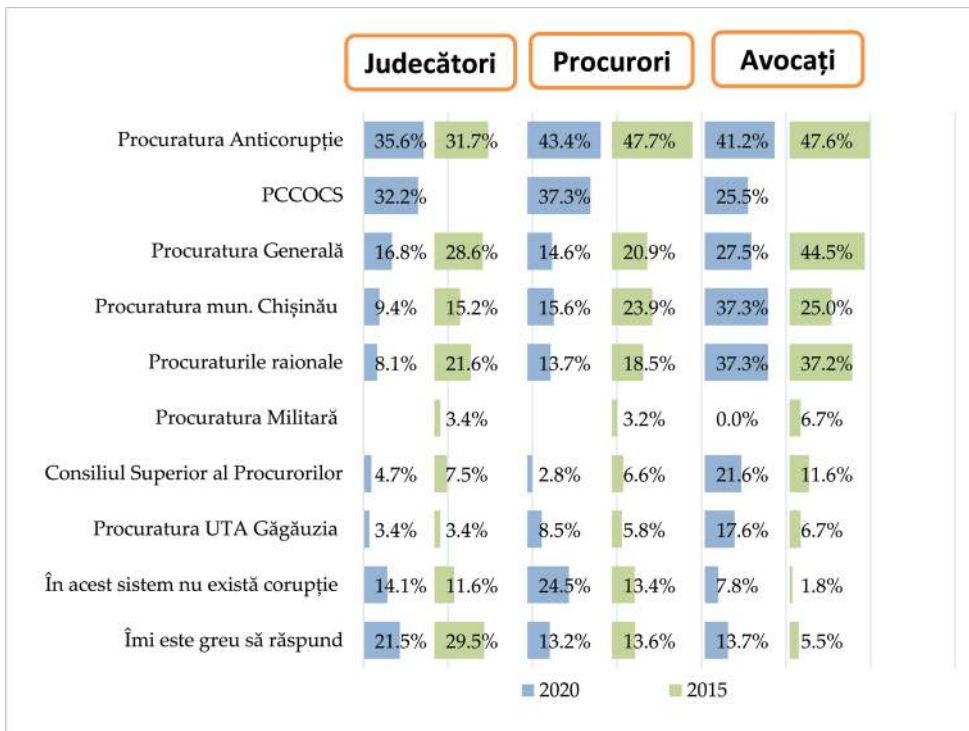

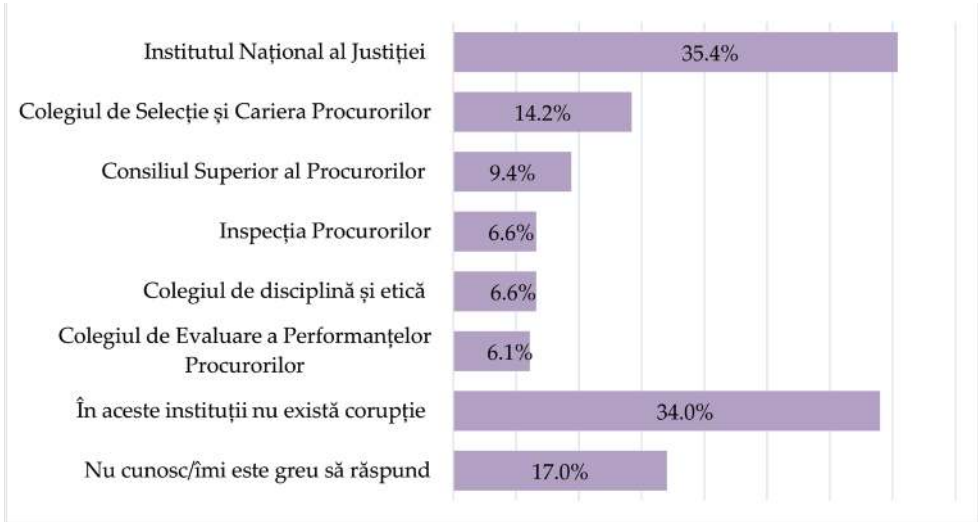
Q81. După părerea Dvs., în care subdiviziune a procuraturii este cel mai înalt nivel al corupției?

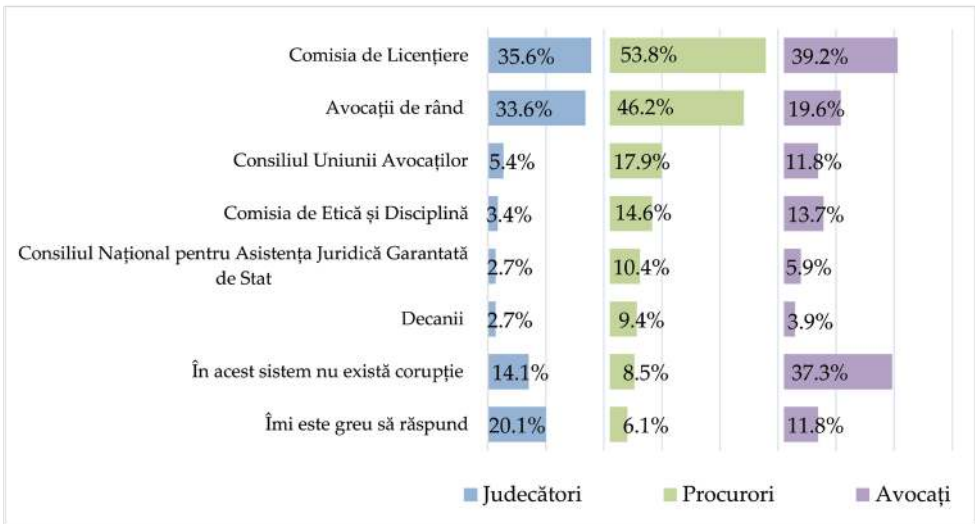
Figură comparativă în funcție de anul în care s-a realizat cercetarea: După părerea Dvs., în care subdiviziune a procuraturii este cel mai înalt nivel al corupției?

Q82. După părerea Dvs. unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile de auto-administrare al sistemului procuraturii și pregătire a procurorilor? (răspunsul procurorilor)

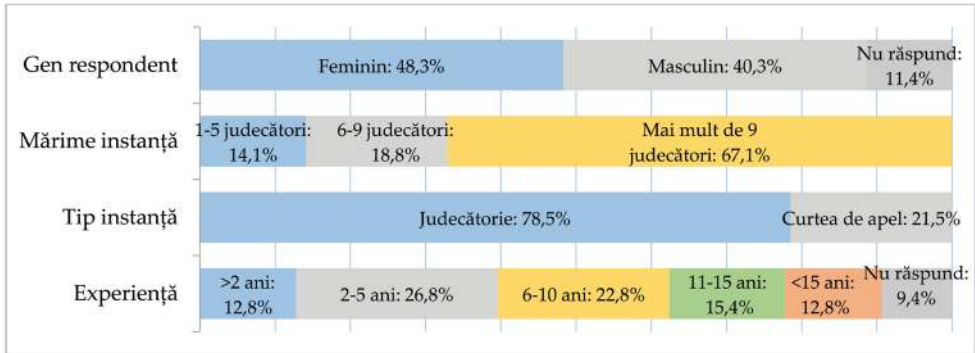

Q83. În opinia Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în avocatură?

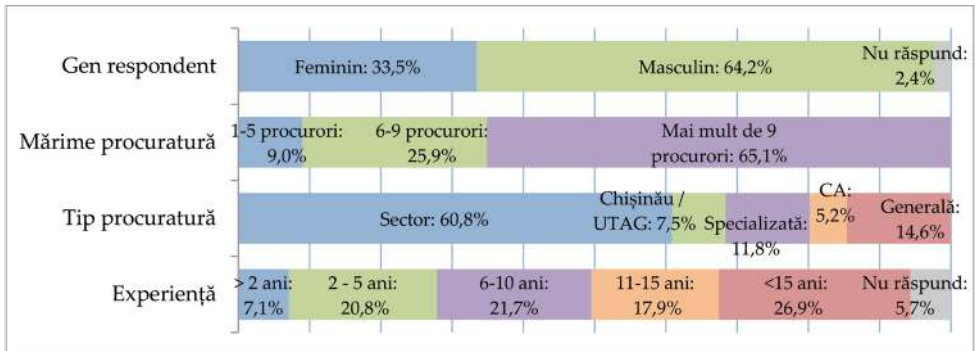

Profilul respondenților

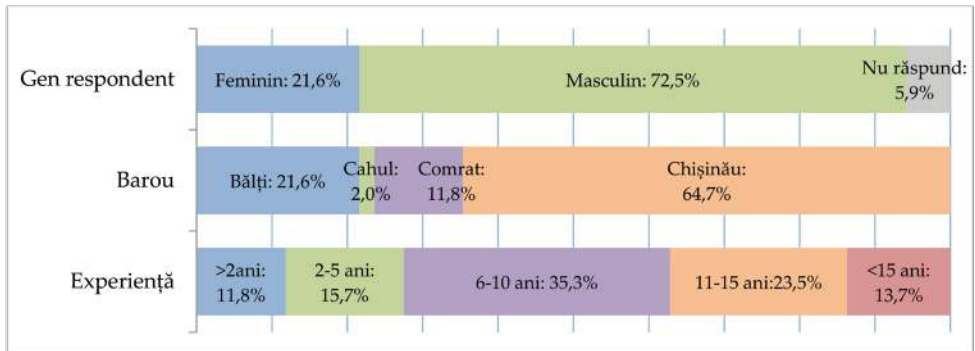
Judecători

Procurori

Avocați

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Realizăm activități de cercetare și de advocacy. Suntem independenți și neafiliați politic.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

 Str. A. Șciusev 33, MD-2001
Chișinău, Republica Moldova

 +37322843601

 +37322843602

 contact@crjm.org

 www.crjm.org

 [CRJM.org](https://www.facebook.com/CRJM.org)

 [CRJMdovna](https://twitter.com/CRJMdovna)

 [CRJM](https://www.instagram.com/CRJM)

